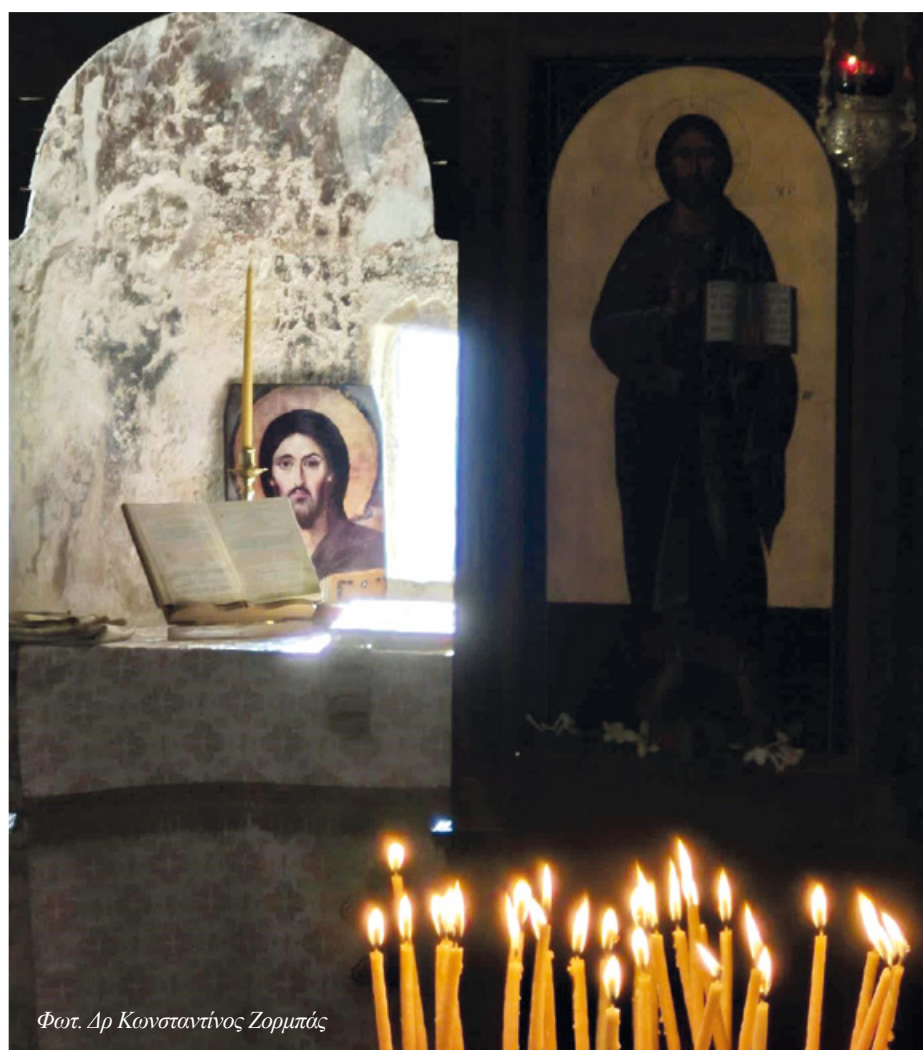

διάλογοι καταλλαγής

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ
ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΚΡΗΤΗΣ
50
ΧΡΟΝΙΑ
1968-2018

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ • ΙΟΥΛΙΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2025

Περίοδος Γ', Τεύχος 40

Φωτ. Δρ Κωνσταντίνος Ζορμπάς

«Εκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ καίόμενος καὶ φαίνων [...]»
(Ιωάν., 5:35)

ΚΑΚΟΠΕΤΡΟΣ Το χρονικό ενός μικρού ολοκαυτώματος

Κάθε Αύγουστος δεν είναι μόνο μήνας του Καλοκαιριού, αλλά και **μήνας μνήμης**. Για τον Κακόπετρο, η 28η Αυγούστου δεν είναι μία συνηθισμένη ημερομηνία. Είναι η μέρα που το χωριό μας (Κακόπετρος) βυθίστηκε στο αίμα και στη θυσία, η μέρα που η Ιστορία χτύπησε την πόρτα μας με τον πιο σκληρό τρόπο. Το τοπίο που σήμερα μας αγκαλιάζει με ειρήνη, τότε έγινε σκηνή φρίκης. Κι όμως, μέσα από την καταστροφή, γεννήθηκε το χρέος να θυμόμαστε και να στεκόμαστε όρθιοι απέναντι στη λησμονιά.

Η κατοχή στην Κρήτη δεν ήταν απλή κατοχή. Ήταν σύγκρουση ανάμεσα σε έναν λαό που αγαπούσε τη λευτεριά και σε μία δύναμη που ήθελε να επιβάλει τον τρόπο. Από τη Μάχη της Κρήτης, τον Μάη του 1941, οι κάτοικοι του Νησιού – άνδρες, γυναίκες, παιδιά και ιερείς στάθηκαν απέναντι στον κατακτητή με ό,τι είχαν. Άλλοι με όπλα, άλλοι με πέτρες, άλλοι με την ψυχή τους.

Σε απόσπασμά του από ομιλία που είχε εκφωνήσει ο αείμνηστος Λουκής Ακρίτας το 1964, στην εικοστή τρίτη επέτειο της Μάχης της Κρήτης είχε αναφέρει:

«Από τις 20 Μαΐου, ως την ευλογημένη στιγμή της απελευθέρωσης, αρχίζει η μαρτυρική πορεία της Κρήτης, όπως σ’ ολόκληρη τη δακρύβρεχτη, την πολυβασανισμένη γη των Ελλήνων. Οι Γερμανοί σκοτώνουν αδιάκριτα, από τα παιδιά ως τους γέροντες των ογδόντα χρόνων. Εκατοντάδες, χιλιάδες είναι τα θύματα, η πρόσφατη καταβολή της Κρήτης για τη λευτεριά της. Τα εκτελεστικά αποσπάσματα των χιτλερικών λυγίζουνε μπρος στους λυγερόκορμους Κρητικούς, έτσι όπως οι μελλοθάνατοι υψώνουνε το ανάστημά τους να δεχθούν την ομοβροντία της τιμής. Χιλιάδες τα θύματα. Όπου βαδίσεις, ένα σύγχρονο θυσιαστήριο μάς ζωντανεύει το Αρκάδι. Κρανία ηρώων, εκεί όπου είχε φωλιάσει γενναίο φρόνημα, έχουν εναποτεθεί σε θήκες, προσκύνημα και σπαραγμός όλων μας. Και πλάι, οι στήλες με την ατελείωτη σειρά των ονομάτων: ...άκης, ...άκης, ετών 36, 45, 63, 14, 27, 78, συνέχεια, χωρίς να σταματούν τα ονόματα των κρητικών μαρτύρων. Στο αστραφτερό κατεβατό του μαρμάρου, ένας πίνακας θριάμβου συντροφεύει την Ιστορία του νησιού».

Οι Γερμανοί δεν συγχώρησαν αυτή την αντίσταση. Για να τιμωρήσουν, κατέστρεψαν χωριά και εκτέλεσαν αμάχους. Η Κάνδανος, τα Ανώγεια, η Βιάννος έγιναν συνώνυμα της θυσίας. Ανάμεσά τους στέκεται και ο Κακόπετρος, που πλήρωσε με το ίδιο νόμισμα της καταστροφής και του αίματος.

Από τον Μάη του 1941, με τις πρώτες απώλειες αθώων γυναικών και παιδιών, ως τον Αύγουστο του 1944, όταν το χωριό τυλίχτηκε στη φωτιά και οι άντρες του εκτελέστηκαν μπροστά στα σπίτια τους, ο Κακόπετρος γνώρισε τη σκληρότητα στο πιο φρικτό της πρόσωπο. Οι δρόμοι γέμισαν από φωνές και θρήνους, τα σπίτια σωριάστηκαν σε ερείπια, κι όμως, το φρόνημα δεν λύγισε.

Η θυσία δεν ήταν μάταιη. Ο Κακόπετρος, όπως όλη η Κρήτη, κράτησε άσβεστη τη φλόγα της ελευθερίας. Έδειξε ότι ο άνθρωπος μπορεί να χάσει τα πάντα – το σπίτι του, την οικογένειά του, ακόμα και τη ζωή του – αλλά ποτέ την αξιοπρέπεια και την πίστη στον τόπο του.

Στα περίπου εκατό «*μαρτυρικά χωριά και πόλεις*» που είναι αναγνωρισμένα σήμερα και αντιπροσωπεύουν στη συλλογική μνήμη τους τόπους εκείνους στους οποίους εκδηλώθηκε η γερμανική κατοχική τρομοκρατία βρίσκεται και το δικό μας χωριό, ο Κακόπετρος.

Σημεία της ιστορίας βρίσκουν τον Κακόπετρο συνεργό και αναπόσπαστο κομμάτι της. Στη μάχη του Δρομονέρου το 1896 κατά την διάρκεια των αγώνων για την αποτίναξη του τουρκικού ζυγού από την Κρήτη με ομάδα του Δεσποτάκη Μανώλη (†), στη Μικρασιατική εκστρατεία με

διάλογοι
καταλλαγής

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΚΡΗΤΗΣ

730 06 Κολυμπάρι, Χανιά, Κρήτη
Τηλ.: 28240 22245, Φαξ: 28240 22060
E-mail: oac@oac.gr
www.oac.gr
ISSN: 1105-7017
Κωδικός: 3532

Εκδότης - Διευθυντής Συντάξεως:
Κωνσταντίνος Β. Ζορμπάς

Επιμέλεια κειμένων:
Ιωάννης Μουντογιαννάκης,
Επιστημονικός Συνεργάτης της ΟΑΚ

Διορθώσεις Κειμένων:
Δρ Κωνσταντίνος Β. Ζορμπάς,
Γενικός Διευθυντής της ΟΑΚ
Δρ Αργυρώ Λουλαδάκη,
Εκπαιδευτικός - Φιλολόγος

Σχεδιασμός - Σελιδοποίηση:
Scripta Creative

Χορηγίες:
Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων
GR2006900080000000113505004

την συμμετοχή δώδεκα στρατιωτών, με επισφράγιση το θάνατο του Ιωάννη Γιακουμάκη, στο Μακεδονικό Αγώνα, στους Βαλκανικούς πολέμους, στη Μάχη Κιλκίς-Λαχανά, όταν κατελήφθη η Γευγελή στις 17 Ιούνη το 1913 και έπεσε ο Γεώργιος Σολανάκης (†).

Οι άμεσες σκληρές αντιδράσεις των Γερμανών κατά τα τέσσερα χρόνια κατοχής της Κρήτης (1941-1945) ήταν αναπόφευκτες, αλλά και απρόβλεπτα φρικτές. Η λαϊκή αυτοθυσία δε στάθηκε ικανή για να «γυρίσει» την πλάστιγγα σ’ αυτόν τον άνισο αγώνα. Μετά από δεκαήμερη μάχη, που στοίχισε ακριβά και στις δυο πλευρές, το νησί παραδόθηκε στους Γερμανούς. Το Γ’ Ράιχ δεν ξέχασε αυτήν την αντίσταση. Ολόκληρα χωριά πυρπολήθηκαν, εκτελέστηκαν χιλιάδες αγωνιστές, επιδιώχτηκε η εξόντωση ολόκληρου του αρσενικού πληθυσμού που τόλμησε να αντισταθεί. Τουλάχιστον 7.000 Κρητικοί σφαγιάστηκαν από τους Ναζί.

Κατά τη διάρκεια της Μάχης του Γαλατά, οι Γερμανοί πληροφορούνται με τηλεγράφημα πως Αγγλικά στρατεύματα αποβιβάστηκαν στην Παλαιοχώρα και κατευθύνονται προς τα βόρεια.

Για την αντιμετώπιση αυτής της δύναμης επίλεκτες Γερμανικές μονάδες με επικεφαλής τον Ταγματάρχη Σέττε (†) κατευθύνονται προς την Παλαιοχώρα, που όμως ολιγομελείς αντάρτικες ομάδες και ελεύθεροι σκοπευτές φρενάρουν την ορμή τους.

Είναι 23 Μαΐου 1941. Από τα γύρω υψώματα, που δεσπόζουν στο χωριό, χτυπιούνται ανελέητα, γιατί όσοι άντρες έχουν τουφέκια έχουν πιάσει τις κορφές, ενισχύοντας τις αντάρτικες ομάδες που περίμεναν τον εχθρό και όσοι είναι άοπλοι είναι κρυμμένοι στις πολυάριθμες κρύπτες της περιοχής.

Στις 24 Μαΐου 1941, το μεσημέρι του Σαββάτου, μία ομάδα τριάντα περίπου Γερμανών οπισθοχωρώντας προς τις Βουκολιές πεζοί, βρέθηκαν ακριβώς στο κέντρο του χωριού, στο δημόσιο δρόμο, πάνω από τη συνοικία Μιχελιανά. Εκεί, πάνω από το σπίτι του Λουφαρδάκη Αντώνη, τρεις Γερμανοί αποσπάστηκαν από την υπόλοιπη ομάδα και πέταξαν προς το δώμα του σπιτιού τρεις χειροβομβίδες. Μέσα στο σπίτι ήταν έξι γυναίκες και δύο νήπια.

Στη συνέχεια εκτέλεσαν με ριπές πυροβόλου τις 5 γυναίκες, την Ιωάννα Αντωνίου Λουφαρδάκη, ετών 19, την Ελευθερία Αντωνίου Λουφαρδάκη, σύζυγος Κλεόβροτου Κουριδάκη, ετών 25, την Ρουμπίνη Κουριδάκη, μητέρα του Κλεόβροτου, ετών 75, την Βασιλική Κουριδάκη, αδελφή του Κλεόβροτου, ετών 40, την Αγγελική, σύζυγος Αντωνίου Λουφαρδάκη, ετών 65 και τον γιο της Ελευθερίας Λουφαρδάκη – Κουριδάκη, τον Μανώλη, μόλις 3 ετών, ενώ τραυμάτισαν βαρύτερα την Κυριακούλα, χήρα Νικολάου Μαλανδράκη, η οποία είχε λουφάξει κάτω από το κρεβάτι, με το κοριτσάκι στην αγκαλιά της, όπου δέχτηκε ολόκληρη ριπή πολυβόλου. Επτά διαμπερή τραύματα στα πόδια. Έζησε όμως και έσωσε το κοριτσάκι που δεν τραυματίστηκε και που σήμερα είναι μεγάλη γυναίκα με οικογένεια, εγκατεστημένη στην Αθήνα.

Μέσα σ’ αυτό το κλίμα της εκδίκησης και της καταστροφής, μερικά χρόνια αργότερα το 1943 ο Κακόπετρος πληρώνει πάλι με αίμα στο βωμό της θυσίας. Ένας μεθυσμένος Γερμανός στρατιώτης, στο δρόμο του συναντά τον Γιώργη Θεοδωράκη και την Κατίνα Θεοδωράκη, τους πυροβολεί και τους σκοτώνει χωρίς καμιά αιτία.

Στις 28 Αυγούστου 1944, τα χαράματα, οι πολλές δεκάδες Γερμανοί στρατιώτες που είχαν περικυκλώσει από τα μεσάνυχτα τον Κακόπετρο, όρμησαν μέσα στο χωριό πυροβολώντας και πετώντας δεκάδες χειροβομβίδες στα χαλόσπιτα.

Με τα πρώτα σημάδια παρουσίας που έδωσαν οι Γερμανοί, ο τότε Πρόεδρος της Κοινότητας Κακοπέτρου, Περράκης, έσπευσε να δώσει το παρόν, πιστεύοντας ότι η παρουσία του θα καταλάγιαζε την αγριότητα και μέσω της διπλωματίας θα αποτρέπονταν κάθε βιαιότητα, αλλά μάταια. Τουφεκίστηκε λίγα μέτρα έξω από την κατοικία του.

Τώρα θα δούμε πώς η μοίρα φέρθηκε σκληρά όταν εκείνοι που συμμετείχαν στα γεγονότα του 1941, δυστυχώς ξανασυναντήθηκαν με την τραγωδία το 1944.

Αναφέρομαι στον ίδιο τον Λουφαρδαντώνη που τον βρήκε η συμφορά δεύτερη φορά, να περιφέρεται έξω από το σπίτι του, του άδειασαν τις τσέπες και επειδή βρήκαν πάνω του ένα αυτοσχέδιο μαχαίρι με οδοντωτή λάμα τον έσφαξαν με αυτό. Στη συνέχεια τον έθαψαν σε έναν σωρό από κοπριά έξω από το σπίτι του.

Αναφέρομαι και στους δύο γιούς της Κυριακούλας, χήρας Νικολάου Μαλανδράκη, τον Αναστάση 21 χρόνων και τον Μιχάλη 19 χρόνων που τους γάζωσαν με σφαίρες στην αυλή του σπιτιού τους μπροστά στα μάτια της μάνας τους. Εκείνη την κρατούσε ένας Γερμανός για να μην τρέξει σε βοήθεια των παιδιών της, τη στιγμή που ο Μιχάλης, όρθιος ακόμη, προσπαθούσε να βάλει με τα χέρια του μέσα στην κοιλιά τα σπλάχνα του. Οι δολοφόνοι τράβηξαν φωτογραφίες από τη σκηνή, για να έχουν τεκμήριο της φρικαλεότητας που διέπραξαν.

Τον δεκαεννιά χρόνων Στρατή Μαλανδράκη, τον γύμνωσαν, τον κρέμασαν σε ένα δέντρο και άρχισαν να τον βασανίζουν. Στο τέλος άδειασαν ένα υφασμάτινο στρώμα από παρακείμενο σπίτι, τον έβαλαν μέσα και στη συνέχεια τον πέταξαν σε έναν ασβεστόλακκο με σκοπό ο ασβέστης να διαλύσει το σώμα και να εξαφανίσει όλα τα ίχνη των βασανισμών.

Πήγαν στο σπίτι της Μαρίας και του Κωνσταντίνου Δεσποτάκη και πήραν τα τέσσερα από τα έξι αγόρια της οικογένειας, τους Μανώλη Δεσποτάκη, 27 χρόνων, τον Σπύρο 24 χρόνων και για τα δίδυμα Αναστάση και Χαραλάμπη 17 ετών.

Τα τέσσερα αδέρφια είχαν αρνηθεί να ακολουθήσουν τον πατέρα τους που είχε φύγει από νωρίς για να κρυφτεί σε μια σπηλιά στα Παπαδιανά. Αδίστακτοι οι Γερμανοί, αφού τα εκτέλεσαν στην άκρη του δρόμου, πέταξαν τα άψυχα σώματά τους στην κάτω μεριά του δρόμου, στο σημείο που το απόγευμα της ίδιας μέρας τα βρήκε η δύστυχη μάνα τους.

Την επόμενη θάφτηκαν στον Μιχαήλ Αρχάγγελο, χωρίς ψάλτη, χωρίς παπά!

Στην περιοχή Παπαδιανά, επίσης, εκτελέστηκαν εν ψυχρώ ο Παύλος Ιωάννου Καρμπαδάκης και ο γιός του Δημήτρης.

Ο Μιχαήλ Μαθιουδάκης, έπεσε στην προσοχή των κατακτητών, καθώς φορούσε στρατιωτικά ρούχα, απομεινάρια της θητείας του, στο μέτωπο της Αλβανίας. Βρέθηκε οκτώ μέρες αργότερα, με σημάδια φρικιαστικών βασανιστηρίων στο κορμί του.

Ο Νικόλαος Γερωνυμάκης, βρέθηκε να έχει στην κατοχή του, κατασκοπικά έγγραφα, και γι’ αυτόν τον λόγο, οι Γερμανοί, αφού πρώτα τον έδεσαν από τα πόδια και τον έσυραν πίσω από ένα όχημα, στη συνέχεια, τον κρέμασαν και τον ξιφολόγησαν, ώσπου να αφήσει και την τελευταία του πνοή.

Την μεταφορά των νεκρών, ανέλαβαν κορίτσια και γυναίκες που μετέφεραν τα άψυχα κορμιά των φίλων συγχωριανών και συγγενών τους πάνω σε πορτοπαράθυρα. Δεν υπήρξε νεκρώσιμη λειτουργία γι’ αυτούς.

Βρισκόμαστε και φέτος εδώ, στην πλατεία του Κακόπετρου, πλάι μας το μνημείο με τα ονόματα των εκτελεσθέντων. Ο χρόνος κυλά με έναν δικό του, διττό τρόπο. Από τη μία, τα ονόματα χαραγμένα στην πέτρα μάς θυμίζουν το αίμα και τη θυσία που πότισαν τη γη· από την άλλη, η ίδια πλατεία γεμίζει γέλια και μουσική στα γλέντια του χωριού, όπου η ζωή συνεχίζεται όπως πάντα, αψηφώντας το σκοτάδι του παρελθόντος.

Κάθε χρόνο, κάποιος φεύγει από τη ζωή· οι γενιές αλλάζουν, οι μνήμες απαλύνουν, οι φωνές των παλιών σβήνουν σιγά-σιγά. Και όμως, ο χώρος αυτός κρατά ζωντανό το νήμα ανάμεσα στη μνήμη και τη ζωή. Οι σκιές των νεκρών συνομιλούν με τα γέλια των ζωντανών, θυμίζοντας ότι η ιστορία δεν είναι μόνο θρήνος· είναι και κληρονομιά αντοχής, πίστης και ελευθερίας.

Έτσι, η πλατεία γίνεται τόπος - αλλά και τρόπος - όπου η μνήμη και η ζωή συνυπάρχουν. Εκεί, η θυσία του παρελθόντος δεν πνίγεται στη λησμονιά, αλλά φωτίζει τη χαρά του παρόντος. Και κάθε φορά που κάποιος φεύγει, η πέτρα υπενθυμίζει στους ζωντανούς ότι η μνήμη είναι υποχρέωση και η ζωή, δώρο που αξίζει να τιμάται.

Η πρότασή μου είναι το μνημείο αυτό να μετατραπεί σε μνημείο συμφιλώσης και μνημοσύνης. Να απευθύνεται το μνημείο αυτό, όχι μόνο στα θύματα του Β’ Παγκοσμίου Πολέμου, αλλά και όλων των πολέμων της Κρήτης, της Ελλάδας, της Ευρώπης, του κόσμου όλου. Έτσι το μνημείο θα ζωντανέψει και θα επιτελέσει το ρόλο του, συνεισφέροντας στην ενεργοποίηση της ιστορικής μνήμης.

Η μνήμη τους στην μνήμη μας δεν πρέπει να σβήσει. Οφείλουμε να τα θυμόμαστε και να τα διδάσκουμε στις επόμενες γενιές. Ο Κακόπετρος, με τα γεγονότα εκείνης της μαύρης ημέρας, μας δείχνει το δρόμο της αντίστασης, της πίστης στα ιδανικά και της ενότητας.
Αιώνια η μνήμη τους!

Ομιλία της κας Ελένη Καρμπαδάκη, Προέδρου του Πολιτιστικού Συλλόγου Κακοπέτρου, στο πλαίσιο της εκδήλωσης Τιμής και Μνήμης στο μνημείο εκτελεσθέντων στην πλατεία του μαρτυρικού χωριού Κακόπετρος (24.08.2025).

Η Ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης μετά την πετυχημένη Επιστημονική Ημερίδα, με τίτλο: «Γερμανικές Επανορθώσεις – Μνήμη και Λήθη» (βλ. αριθμ. 2905), θα συνεχίζει να προβάλλει το θέμα τόποι μνήμης (lieu de mémoire) τόσο με σεμιναριακές δραστηριότητες, όπως και με την προβολή του Δικτύου Μαρτυρικών Χωριών και Πόλεων.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΙΟΥΛΙΟΥ – ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2025

ΙΟΥΛΙΟΣ

2924 1-2. Χορεύοντας στη σιωπή!

Την ετήσια παράσταση χορού του Πολιτιστικού Συλλόγου «*Η Τέχνη του Χορού*» (Καστέλλι Κισάμου), παρουσίασαν νέες και νέοι της ευρύτερης περιοχής. Υπεύθυνη της παράστασης ήταν η παιδαγωγός **Βανέσα Κοκκίνου**, η οποία ανέδειξε την Τέχνη του χορού, με αποτέλεσμα οι θεατές να μετατραπούν, από παθητικοί δέκτες, σε ενεργοί. Την εκδήλωση παρακολούθησαν γονείς και γνωστοί, οι οποίοι υπερέβησαν τα 400 άτομα.

2925 3. Υποβοηθούμενη Ευθανασία και Δωρεά Οργάνων.

Ο Τομέας “Βιοηθικής” του Ερευνητικού Κέντρου της Ορθόδοξης Ακαδημίας Κρήτης και σε συνεργασία με τον Δρ **Κωστή Ψυμόπουλο**, διδάσκων Καθηγητή στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Harvard (συμβεβλημένο με το Τμήμα Παγκόσμιας Υγείας και Κοινωνικής Ιατρικής), πραγματοποίησε μία ακόμη διαδικτυακή συνάντηση, με θέμα: «Υποβοηθούμενη Ευθανασία

και Δωρεά Οργάνων», με κεντρικό Ομιλητή τον Δρ Δημήτρη Λινό, Ομότιμο Καθηγητή Χειρουργικής ΕΚΠΑ & Lecturer on Surgery Ιατρικής Σχολής Harvard, Κληρικό της Ιεράς Μητροπόλεως Δημητριάδος. Την εκδήλωση προλόγισε ο Δρ. Κωνσταντίνος Ζορμπάς, Γενικός Διευθυντής της Ορθόδοξης Ακαδημίας Κρήτης (ΟΑΚ), ο οποίος σημείωσε: «*Μιλώντας στις ημέρες μας για ποιότητα ζωής προσεγγίζουμε τη ζωή με όρους και κριτήρια υλιστικά. Αυτή η μονοδιάστατη προσέγγιση δεν οδηγεί πουθενά. Ο άνθρωπος ως ψυχοσωματική οντότητα μπορεί να κατανοήσει τις οριακές του καταστάσεις (πόνος, αγωνία, κ.λπ.) μόνο μέσα από την πνευματική διάσταση της ζωής. Η ανθρώπινη ζωή συμπεριλαμβάνει και τον θάνατο. Ο άνθρωπος χαρακτηρίζεται ως θνητός. Και η συναίσθηση της θνητότητας σφραγίζει ολόκληρη τη ζωή του και τη συμπεριφορά του. Σφραγίζει και την ποιότητα της ζωής του. Επομένως όταν μιλούμε για ποιότητα ζωής σημαίνει ότι ο άνθρωπος υπομένει όλες τις καταστάσεις της ζωής του, οπότε μπορεί να έχει και τον αξιοπρεπή θάνατο!*»

Η συνάντηση μεταδόθηκε από το κανάλι του Ιδρύματος (ΟΑΚ) στο YouTube και οι συμμετέχοντες, μπορούσαν να απευθύνουν ερωτήσεις κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης. Μπορείτε να παρακολουθήσετε ξανά την εκδήλω-

στη στο Youtube, ακολουθώντας τον παρακάτω σύνδεσμο <https://www.youtube.com/watch?v=HkpVyQ22n4Y>.

Χορηγός Επικοινωνίας ήταν οι Εκδόσεις Πορφύρα-Ακρίτας (Βλ. *Χανιώτικα Νέα*, Διάλεξη για τη Βιοηθική, 02.07.2025, σ. 10).

2926 8-29. Θερινό Σχολείο Εκμάθησης της Ελληνικής Γλώσσας.

Με επιτυχία ολοκληρώθηκε το Θερινό Σχολείο Εκμάθησης της Ελληνικής Γλώσσας για Ουκρανούς Ιεροσπουδαστές της Θεολογικής Ακαδημίας του Κιέβου, η οποία στεγάζεται στην Λάβρα των Σπηλαίων, Κίεβο.

Το Πρόγραμμα υλοποιήθηκε με την οικονομική υποστήριξη του Δρ **Γεωργίου Καλαντζή**, Γενικού Γραμματέα Θρησκευμάτων του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και αποτέλεσε σημαντική πρωτοβουλία ενίσχυσης του διαλόγου και της συνεργασίας μεταξύ των Ορθόδοξων Εκκλησιών.

Στο Θερινό Σχολείο συμμετείχαν έντεκα φοιτητές και κληρικοί από την Ουκρανία, με επικεφαλής τον Θεοφιλέστατο Επίσκοπο **Παντελεήμονα** (Melnik Sergii). Οι συμμετέχοντες φιλοξενήθηκαν στους χώρους του Ιδρύματος και παρακολούθησαν εντατικά σεμινάρια ελληνικής γλώσσας διάρκειας εξήντα ωρών (60) με διδάσκουσα τη Δρ **Αργυρώ Λουλαδάκη**, Εκπαιδευτικό και Φιλόλογο αποσπασμένη στην ΟΑΚ, καθώς και θεολογικά μαθήματα διάρκειας είκοσι ωρών (20) με διδάσκουσα την **Ζωή Τσιάμη**, Επιστημονική Συνεργάτιδα της ΟΑΚ, τα οποία συνδύαζαν τη θεολογική εκπαίδευση με την πρακτική άσκηση στη γραφή και ανάγνωση της ελληνικής γλώσσας.

Πέραν του ακαδημαϊκού σκέλους, το Πρόγραμμα εμπλουτίστηκε με προσκυνηματικές εκδρομές σε σημαντικούς εκκλησιαστικούς και ιστορικούς τόπους της Κρήτης, όπως την Ιερά Πατριαρχική και Σταυροπηγιακή Μονή Οδηγητρίας Γωνιάς, τον Ιερό Ναό Αγίας Μαρίας της Ενορίας Κολυμπαρίου, την Ιερά Ναό Μιχαήλ

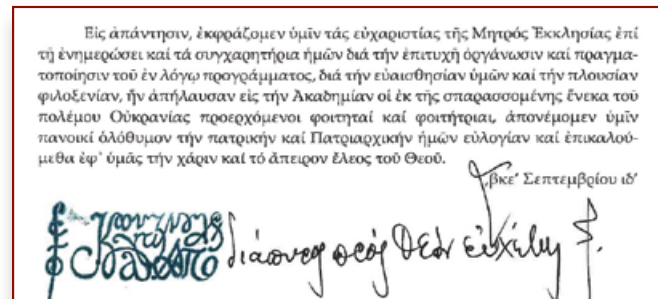
Αρχαγγέλου (Ροτόντα Επισκοπής) και την Ιερά Μονή Αγίας Κυριακής της Ιεράς Πατριαρχικής και Σταυροπηγιακής Μονής Χρυσοπηγής, όπου διέμεναν για δύο ημέρες, συμμετέχοντας στη λειτουργική ζωή της Μονής. Επιπλέον, πραγματοποιήθηκε πολιτιστική εκδρομή στα Χανιά, δίνοντας τη δυνατότητα στους φοιτητές να γνωρίσουν πτυχές της κρητικής παράδοσης και φιλοξενίας.

Την επιστημονική και οργανωτική ευθύνη του Προγράμματος είχε ο Γενικός Διευθυντής της ΟΑΚ, Δρ. **Κωνσταντίνος Ζορμπάς**, σε συνεργασία με την Επιστημονική Συνεργάτιδα **Ζωή Τσιάμη**, οι οποίοι διασφάλισαν την ομαλή λειτουργία και την ποιοτική ολοκλήρωση του Προγράμματος.

Η ενεργή συμμετοχή και ο ενθουσιασμός των Ουκρανών φοιτητών απέδειξαν την αξία παρόμοιων διαπολιτισμικών και διαθεολογικών πρωτοβουλιών, που συμβάλλουν στην ενδυνάμωση των δεσμών μεταξύ των Ορθόδοξων Εκκλησιών και στην ανάδειξη της Ελληνικής γλώσσας και Ορθόδοξης παράδοσης σε διεθνές επίπεδο.

Με την πρωτοβουλία αυτή, η ΟΑΚ επιβεβαιώνει τον ρόλο της ως χώρου διαλόγου, παιδείας και φιλοξενίας, συνεχίζοντας την αποστολή της για την προώθηση της θεολογικής εκπαίδευσης και την καλλιέργεια σχέσεων αλληλοκατανόησης και συνεργασίας μεταξύ λαών και Εκκλησιών.

Για τη δράση αυτή η Α.Θ.Π. ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. **Βαρθολομαίος** σε Επιστολή του προς τον Γενικό Διευθυντή της ΟΑΚ, σημειώνει μεταξύ άλλων, τα εξής:

2927 7-11. Συνέδριο Βιολογίας.

Με απόλυτη επιτυχία ολοκληρώθηκαν οι εργασίες, για δωδέκατη χρονιά, του Διεθνούς Συνεδρίου Βιολογίας και Γενετικής των Λεπιδόπτερων, στο οποίο συμμετείχαν Καθηγητές και Ερευνητές από κορυφαία Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα της Γερμανίας, της Ολλανδίας, των ΗΠΑ, του Καναδά, της Ιαπωνίας, της Κίνας, της Σιγκαπούρης, του Ηνωμένου Βασιλείου, της Γαλλίας, της Ισπανίας και της Τσεχίας.

Τα Λεπιδόπτερα, στα οποία συμπεριλαμβάνονται και οι πεταλούδες, αποτελούν μία από τις μεγαλύτερες τάξεις εντόμων. Για τον λόγο αυτό η μελέτη τους πα-

ρουσιάζει έντονο ενδιαφέρον σε παγκόσμιο επίπεδο. Στόχος του Συνεδρίου ήταν η ενημέρωση και ανταλλαγή γνώσεων και απόψεων μεταξύ κορυφαίων επιστημόνων Μοριακής και Κυτταρικής Βιολογίας στον χώρο των Λεπιδόπτερων. Εξίσου σημαντική είναι επίσης η γνώση για την κατανόησή τους για μία πιο στοχευόμενη προσέγγιση των σύγχρονων ασθενειών. Ιδιαίτερη αναφορά έγινε στο θέμα της κλιματικής αλλαγής και τις συνέπειες που θα έχει σε θέματα νέων ασθενειών, αλλά και την εξεύρεση λύσεων και θεραπειών των προβλημάτων που θα προκληθούν στον αγροτικό χώρο.

Ο Γενικός Διευθυντής της ΟΑΚ, Δρ **Κωνσταντίνος Ζορμπάς** έθεσε στους συμμετέχοντες ερωτήματα σχετικά με την πορεία της επιστημονικής έρευνας και τη σημασία της Βιοηθικής στην έρευνα. Παράλληλα τους εισήγαγε στον πολιτισμό και στη γαστρονομική κουλτούρα της Κρήτης. Υπεύθυνος του Συνεδρίου, εκ μέρους της ΟΑΚ, ήταν ο Επιστημονικός Συνεργάτης **Αντώνης Καλογεράκης**, ο οποίος στην εναρκτήρια ομιλία του, παρουσίασε τις δράσεις του Ερευνητικού Κέντρου και τις διεθνείς συνεργασίες του Ιδρύματος με την επιστημονική κοινότητα.

Οι συμμετέχοντες κατά τη διαμονή τους στην Κρήτη είχαν την ευκαιρία να απολαύσουν Κρητική παραδοσιακή βραδιά και να επισκεφθούν Μουσεία, Ιερές Μονές θαυμάζοντας τις ομορφιές της περιοχής (Βλ. *Χανιώτικα Νέα*, Συνέδριο Διεθνούς εμβέλειας, 21.07.2025, σ. 4).

2928 11. Σύζευξη Κοινωνικής Ιατρικής και Πρακτικής Θεολογίας.

Ο Τομέας “Βιοηθικής” του Ερευνητικού Κέντρου της Ορθόδοξου Ακαδημίας Κρήτης και σε συνεργασία με τον Δρ **Κωστή Ψιμόπουλο**, διδάσκων Καθηγητή στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Harvard (συμβεβλημένο με το Τμήμα Παγκόσμιας Υγείας και Κοινωνικής Ιατρικής), πραγματοποίησε μία ακόμη διαδι-

κτυακή συνάντηση, με θέμα: «Σύζευξη Κοινωνικής Ιατρικής και Πρακτικής Θεολογίας», με κεντρικό Ομιλητή τον Δρ **Βασίλειο Θερμό**, Ψυχίατρο και Καθηγητή της Ανωτάτης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Αθηνών, Κληρικό της Ιεράς Μητροπόλεως Θηβών και Λεβαδείας. Την εκδήλωση προλόγισε ο Δρ **Κωνσταντίνος Ζορμπάς**, Γενικός Διευθυντής της Ορθόδοξου Ακαδημίας Κρήτης (ΟΑΚ) ο οποίος τόνισε ότι «τα τελευταία χρόνια το θέμα της κοινωνικής ιατρικής προβάλλεται ολοένα και εντονότερα, αφενός διότι η ραγδαία ιατρική τεχνολογική πρόοδος αύξησε τις δυνατότητες επέμβασης στον άνθρωπο, καθιστώντας δυνατή την παράταση της ζωής με εξελιγμένες υποστηρικτικές ιατρικές πράξεις. Ο άνθρωπος του 21ου αιώνα στήριζε τις ελπίδες του, σε ότι αφορά το θέμα μας, στη χημεία και στα φάρμακα, για να διαπιστώσει σήμερα ότι η ζωή του, αν και επιμηκύνθηκε, έγινε περισσότερο κενή από ποτέ. Με άλλα λόγια μιλούμε για μία κοινωνία, η οποία προσπαθεί να θέσει έναν προβληματισμό γύρω από το θέμα της ευζωίας - desire for perfection -, μιας μόνιμης ζωής χωρίς θλίψη, και λιγότερο στην προοπτική της ανθρώπινης ύπαρξης».

Μπορείτε να παρακολουθήσετε ξανά την εκδήλωση στο Youtube ακολουθώντας τον παρακάτω σύνδεσμο <https://www.youtube.com/watch?v=O5crvqJn6gI>.

Χορηγός Επικοινωνίας ήταν οι Εκδόσεις Πορφύρα-Ακρίτας.

2929 12. Η μουσική του Μίκη Θεοδωράκη ως Πολιτιστική Κληρονομιά.

Στο πλαίσιο των εκδηλώσεων της «Τριλογίας Ιδεών», η οποία είναι αφιερωμένη στη μνήμη και στο έργο του οικουμενικού μουσικού Μίκη Θεοδωράκη, η ΟΑΚ σε συνεργασία με την Ιερά Μητρόπολη Ρεθύμνης και Αυλοποτάμου, την Περιφέρεια Κρήτης, τον Δήμο Ρεθύμνου και τον Παγκρήτιο Σύλλογο Φίλων Μίκη Θεοδωράκη συνδιοργάνωσαν επιστημονική Ημερίδα, με θέμα: «Η μουσική του Μίκη Θεοδωράκη ως Πολιτιστική Κληρονομιά».

Η Ημερίδα πραγματοποιήθηκε στο Κέντρο «ΘΕΟΜΗΤΩΡ» της Ιεράς Μητροπόλεως Ρεθύμνης και Αυλο-

ποτάμου, με ομιλητές την **Στεφανία Μεράκου** (Ο γνωστός-άγνωστος Θεοδωράκης μέσα από ντοκουμέντα του αρχείου του), τον **Παναγιώτη Ανδριόπουλο** (Μίκης Θεοδωράκης: ο ορισμός της Μουσικής Ποιητικής) και τον Δρ **Κωνσταντίνο Ζορμπά** (Μίκης Θεοδωράκης-Ειρηναίος Γαλανάκης: Προς μία κοινωνία συνεργασίας και αλληλεγγύης).

Παιδικά τραγούδια του Μίκη Θεοδωράκη ερμήνευσε η Χορωδία των Εκπαιδευτηρίων «Απόστολος Παύλος» Κορίνθου, υπό την διεύθυνση της μαέστρου **Ευαγγελίας Τσίρτη-Αλαβέρα**. Η εκδήλωση έκλεισε με εκφώνηση λόγου από τον Σεβασμ. Μητρ. Ρεθύμνης και Αυλοποτάμου **Πρόδρομο**.

Την Ημερίδα παρακολούθησαν ο Δήμαρχος Ρεθύμνου **Γιώργος Μαρινάκης**, ο Διευθυντής του Σώματος Στρατιωτικών Ιερέων ΓΕΕΘΑ, Αρχιμ. **Μελέτιος Κουράκης**, ο πρ. Διευθυντής του Σώματος Στρατιωτικών Ιερέων π. **Νικόλαος Γουρδούπης**, κληρικοί και πιστοί της Μητροπόλεως Ρεθύμνης.

Ο Σεβασμ. Μητρ. Ρεθύμνης και Αυλοποτάμου **Πρόδρομος** παρέθεσε Γεύμα, στο οποίο παρακάθησαν ο Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Διοκλείας **Νεκτάριος**, Πρωτοσύγκελλος της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αμερικής, ο οποίος βρισκόνταν στην Κρήτη, και οι συμμετέχοντες της Ημερίδας (Βλ. *Χανιώτικα Νέα*, Η μουσική του Μίκη Θεοδωράκη ως Πολιτιστική Κληρονομιά, 10.07.2025, σ. 30).

2930 17-31. Νέα όρια στις Φυσικές Επιστήμες.

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε το 14^ο Διεθνές Συνέδριο “New Frontiers in Physics” με αντικείμενο τις εξελίξεις στον χώρο της Φυσικής. Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Συνεδρίου η επιστημονική κοινότητα εξέτασε, μεταξύ άλλων, το μέλλον της Φυσικής. Ειδικότερα, εστίασε το ενδιαφέρον σε προτάσεις για την κατασκευή κυκλικών συγκρούσεων κυρίως επί της σωματιδιακής φυσικής στο μεγαλύτερο σε έκταση Πειραματικό Κέντρο Πυρηνικών Ερευνών στον κόσμο Conseil Européen pour la Recherche Nucléaire (Cern).

Στο Συνέδριο συμμετείχαν Καθηγητές και Ερευνητές από κορυφαία Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα του κόσμου και παρουσιάστηκαν πάνω από πενήντα επιστημονικές εργασίες. Ένας από τους προβληματισμούς ήταν και η χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης (τα πειραματικά Εργαστήρια και η αποδοχή των αποτελεσμάτων).

Ο Γενικός Διευθυντής της ΟΑΚ, Δρ **Κωνσταντίνος Ζορμπάς** καλωσόρισε τους συμμετέχοντες και τους μίλησε για την αξία που έχει το Φως στη ζωή μας καθώς το φως πάντα αποκαλύπτει και φωτίζει την αλήθεια. Τόνισε επίσης ότι το συλλογικό φως αναφέρεται στο φως του κόσμου, πράγμα που σημαίνει ότι πρέπει να ξεπεράσουμε τα τείχη και να μεταφέρουμε το φως εκεί που είναι σκοτεινά. Υπεύθυνος του Συνεδρίου, εκ μέρους της ΟΑΚ, ήταν ο Επιστημονικός Συνεργάτης **Ιωάννης Μουντογιαννάκης**, ο οποίος στην εναρκτήρια ομιλία του, παρουσίασε τις δράσεις της ΟΑΚ και τις διεθνείς συνεργασίες του Ιδρύματος με την επιστημονική κοινότητα.

Οι συμμετέχοντες κατά τη διαμονή τους στην Κρήτη είχαν την ευκαιρία να επισκεφθούν Μουσεία, Ιερές Μονές και να θαυμάσουν τις ομορφιές της περιοχής.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

2931 4-8. Διεθνές Συνέδριο Πληροφορικής (JCrete).

Πραγματοποιήθηκε για δέκατη τρίτη χρονιά το Διεθνές Συνέδριο Προγραμματιστών Java. Στο εν λόγω Συνέδριο ομιλητές από αναγνωρισμένα Πανεπιστήμια, Ινστιτούτα και Ερευνητικά Κέντρα, που είναι ειδήμονες στο αντικείμενό τους, συζητήσαν για τις τελευταίες εξελίξεις γύρω από Νέες Τεχνολογίες, που αφορούν τη γλώσσα Προγραμματισμού Java, αλλά και το πώς η Τεχνητή Νοημοσύνη επηρεάζει την Κοινωνία μέσα από την επιστήμη της Πληροφορικής.

Οι συμμετέχοντες οργάνωσαν τα θέματα που θα πα-

ρουσίαζαν κατά την πρώτη ημέρα του Συνεδρίου και οι Ομιλίες έγιναν υπό μορφή συζητήσεων, στις οποίες όλοι συνεισέφεραν καθιστώντας αυτές, υψηλού επιπέδου και κάνοντας το Συνέδριο αυτό πρώτη προτεραιότητα για πολλούς προγραμματιστές.

Ο Γενικός Διευθυντής της ΟΑΚ, Δρ **Κωνσταντίνος Ζορμπάς** καλωσόρισε τους συμμετέχοντες ενώ, υπεύθυνος του Συνεδρίου εκ μέρους της ΟΑΚ ήταν ο Επιστημονικός Συνεργάτης **Ιωάννης Μουντογιαννάκης**, ο οποίος στην εναρκτήρια ομιλία του, παρουσίασε το έργο και τις δράσεις του Ιδρύματος.

Οι συμμετέχοντες παρευρέθησαν στον Μέγα Παναγυρικό Εσπερινό με την ευκαιρία της εορτής της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, στον ομώνυμο Ιερό Ναό στο Ευρωμεσογειακό Κέντρο Νεότητας, Παράρτημα της ΟΑΚ (Νωπήγεια). Το Συνέδριο συνδυάστηκε με Κρητική παραδοσιακή βραδιά και εκδρομές, ώστε να γνωρίσουν οι συμμετέχοντες τις ομορφιές της ευρύτερης περιοχής.

7. Ευλογία των Καρπών της Γης.

Σε έναν από τους αρχαιότερους Ιερούς Ναούς της Κρήτης, τον Ιερό Ναό Μιχαήλ Αρχαγγέλου, Ροτόντα (6^{ος} αιώνας), Επισκοπής Κισάμου, έδρα του Αγίου Εθνοϊερομάρτυρος Μελχισεδέκ, Επισκόπου Κισάμου, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κισάμου και Σελίνου **Αμφιλόχιος**, Πρόεδρος της ΟΑΚ, τέλεσε την Ιερά Παράκληση και ακολούθως ευλόγησε τους καρπούς της γης, με τη συμμετοχή των Ιερέων της Αρχιερατικής Περιφέρειας Ανατολικής Κισάμου.

Ο Σεβασμιώτατος, αναφερόμενος στην εορτή της Θείας Μεταμορφώσεως, μεταξύ άλλων σημείωσε: «*Φως το κυρίαρχο της σημερινής ημέρας και εορτής. Φως το κυρίαρχο στα κορυφαία γεγονότα της πίστεως μας. Στην Γέννηση, την Ανάσταση και την Μεταμόρφωση του Θεανθρώπου Χριστού. Φως, όχι απόρροια ανθρώπινου κατασκευάσματος, τεχνητό ή φυσικό, αλλά Φως άκτιστο, ενέργεια Θεία άκτιστη, αποκάλυψη της Θείας φύσης του Χριστού. Αποκαλύπτεται, φανερώνεται η Θεότητα του Χριστού κατά την Θεία Του Μεταμόρφωση, τόσο όσο μπορούσαν να δουν, να αντέξουν οι μαθητές Του*».

Όλη η πλατεία του Ναού ως και ο περιβάλλοντας χώρος του είχαν κατακλυστεί από εκατοντάδες πιστών, (βλ. αριθμ. 2931).

2932 9. Ρομποτική για παιδιά.

Ειδικό Πρόγραμμα για νέους και νέες ηλικίας 8-14 ετών, με θέμα “JCrete4Kids”, πραγματοποιήθηκε για ακόμη μία χρονιά στο πλαίσιο του Διεθνούς Συνεδρίου Πληροφορικής JCrete2024 (βλ. αριθμ. 2931).

Τα μαθήματα παρεδόθησαν από ειδικούς Προγραμματιστές, από την Ελλάδα και το εξωτερικό, με πολύχρονη εμπειρία, σε θέματα των Νέων Τεχνολογιών και Τεχνητής Νοημοσύνης. Οι μικροί φίλοι της ΟΑΚ, είχαν την ευκαιρία να εξερευνήσουν τον συναρπαστικό κόσμο της Τεχνητής Νοημοσύνης και της μηχανικής μάθησης, με τον Κιμάνι και την Φίππου, ενώ απέκτησαν βασικές γνώσεις προγραμματισμού, δημιουργώντας από την αρχή ένα παιχνίδι σε πλατφόρμα σχεδίασης (Scratch)!

Το ραντεβού ανανεώθηκε για του χρόνου, με στόχο τα παιδιά να ζήσουν μία νέα ρομποτική εμπειρία.

2933 10-20. Καλοκαιρινό Σχολείο Αγιογραφίας.

Με επιτυχία ολοκληρώθηκε, για τέταρτη συνεχή χρονιά, το Καλοκαιρινό Σχολείο Εικονογραφίας “Ζωγραφίζοντας το Φως” (WRITING THE LIGHT – GEORGE KORDIS ICON SUMMER SCHOOL), με υ-

πεύθουν τον Δρ **Γεώργιο Κόρδη**, καταξιωμένο Ζωγράφο και Εικονογράφο, στις εγκαταστάσεις της Ορθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης (ΟΑΚ). Εκ μέρους της ΟΑΚ, Υπεύθυνη για το Πρόγραμμα ήταν η **Κωνσταντίνα Στεφανάκη** Επιστημονική Συνεργάτιδα της ΟΑΚ, Ασιογράφος, Υπεύθυνη του Εργαστηρίου Ασιογραφίας στην ΟΑΚ, σε συνεργασία με την **Ζωή Τσιάμη**, Επιστημονική Συνεργάτιδα του Ιδρύματος.

Καλωσορίζοντας τους συμμετέχοντες, ο Δρ **Κωνσταντίνος Ζορμπάς**, Γενικός Διευθυντής της ΟΑΚ, εξέφρασε τις ευχαριστίες του προς τον κ. Κόρδη. Ζήτησε επίσης από τους συμμετέχοντες να σκεφθούν την εννοιολογική σημασία του θέματος «Ζωγραφίζοντας το Φως» προσεφέροντας τροφή για σκέψη και περαιτέρω προβληματισμό. Επιπλέον, έθεσε το ερώτημα «πώς είναι δυνατόν να ζωγραφίσουμε το Φως; Αυτό κάνει τη διαφορά και είμαι βέβαιος ότι στο τέλος του σημερινού Σεμιναρίου θα έχετε μία ολοκληρωμένη απάντηση. Το Φως είναι τρόπος και όχι τόπος».

Υπό την καθοδήγηση και τη διδασκαλία του κ. Κόρδη, οι μαθητευόμενοι διδάχτηκαν και μοιράστηκαν την αγάπη τους για τις εικόνες μέσα από την τεχνική της Ασιογραφίας, αλλά και μέσα από τις συζητήσεις σχετικά με τη δημιουργικότητα σε θέματα Ασιογραφίας. Χωρισμένοι σε Ομάδες, ζωγράφισαν την «Φιλοξενία του Αβραάμ – Αγία Τριάδα» και την «Αγία Άννα», ενώ είχαν την ευκαιρία στα διαλείμματα να μαθητεύσουν σε άλλες τεχνικές σε δύο ακόμη εικόνες τον «Αββά Αμμούν τον Νητριώτη» και το «Όραμα του Αποστόλου Παύλου».

Επίσης, πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στην Καλλιτεχνική Έκθεση, με τίτλο «ΤΟ ΧΡΩΜΑ ΩΣ ΦΩΣ: ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ» του Δρ **Γεώργιου Κόρδη** στο Μουσείο Εικόνων και Κειμηλίων της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κρήτης. Η Έκθεση στεγάζεται στον Ιερό Ναό της Αγίας Αικατερίνης των Σιναϊτών και οι επισκέπτες ξεναγήθηκαν από τον δημιουργό της.

Κατά την διάρκεια του Προγράμματος επισκέφτηκαν, ακόμη, το Μουσείο της παρακείμενης Ιεράς Πατριαρχικής και Σταυροπηγιακής Μονής Παναγίας Οδηγητρίας Γωνιάς, την Ιερά Μονή Χρυσοπηγής στα Χανιά όπως και Ιερούς Ναούς, άμεσα συνδεδεμένους με την Εικονογραφία. Τέλος, συμμετείχαν στις Ιερές Ακολου-

θίες για την Κοίμηση της Θεοτόκου στην παρακείμενη εορτάζουσα Ιερά Μονή Γωνιάς.

Εκ μέρους τους Ιδρύματος εκφράζονται θερμές ευχαριστίες προς τον σπουδαίο καλλιτέχνη Δρ **Γεώργιο Κόρδη**, για την εμπιστοσύνη, την αγάπη και τη συνεργασία με το Ίδρυμα, την **Keri Wiederspahn**, υπεύθυνη του Προγράμματος «Ζωγραφίζοντας το Φως» και τους βοηθούς **Μαρία Πάνου** και **Slavica Mihailova** για την άψογη συνεργασία (Βλ. Χανιώτικα Νέα, Καλοκαιρινό Σχολείο Ασιογραφίας, 28.08.2025, σ. 27).

15. Πανηγυρικός Εορτασμός της Κοιμήσεως της Θεοτόκου.

Με ιδιαίτερη λαμπρότητα εορτάσθηκε και εφέτος το «Πάσχα του Καλοκαιριού», η Κοίμηση της Παναγίας στους Ναούς της Επαρχίας Κισάμου και Σελίνου και ιδιαιτέρως στους Ναούς και τις Ιερές Μονές που είναι αφιερωμένες στη μνήμη της.

Την παραμονή της εορτής ο Σεβασμ. Μητρ. Κισάμου και Σελίνου **Αμφιλόχιος** προεξήρχε της Θείας Λειτουργίας στην Ιερά Μονή Χρυσκαλιτίσσης. Το εσπέρας συγχροστάτησε του Εσπερινού της εορτής στην Ιερά Πατριαρχική και Σταυροπηγιακή Μονή Οδηγητρίας Γωνιάς, χοροστατώντος του Σεβασμ. Μητρ. Νέας Ζηλανδίας **Μύρωνος**. Ακολούθως προεξήρχε της Ιεράς Αγρυπνίας, κατά την διάρκεια της οποίας εψάλλησαν και τα Εγκώμια της Παναγίας. Την κυριώνυμο ημέρα συνευχήθηκε στην πανηγυρική Θεία Λειτουργία, προεξάρχοντας του Σεβασμ. Μητρ. Νέας Ζηλανδίας **Μύρωνος** και το εσπέρας χοροστάτησε του μεθεόρτιου Εσπερινού, στη διάρκεια του οποίου τελέστηκε και το κτητορικό μνημόσυνο. Με περισσή υπομονή τα πλήθη των προσκυνητών ανέμεναν, επί ώρες, στην προσκύνηση της Θαυματουργού Εικόνας της Παναγίας και του ιερού της Επιταφίου.

Ο Σεβασμ. Μητρ. Κισάμου και Σελίνου **Αμφιλόχιος**, αναφέρθηκε στο πρόσωπο του προεξάρχοντος, Σεβασμ. Μητρ. Νέας Ζηλανδίας **Μύρωνος**, τον οποίο ονόμασε «σύγχρονο Ιεραπόστολο που μεταφυτεύει την αλήθεια της Αποκαλύψεως σε λαούς και Έθνη, ιδιαίτερα στα νησιά Φίτζι», σημειώνοντας, αναφερόμενος στο πρόσωπο της Πα-

ναγίας μας «Σε εποχές που άκριτα και αβασάνιστα υιοθετούμε ένα πολιτισμό που θεωρεί ότι η επιθυμία μας είναι ο εαυτός μας, που επιτρέπει τα αληθινά, τα αυθεντικά ήθη της ψυχής ενός λαού να τα διαδεχθούν η αναληθικότητα, ο ατομοκεντρικός εφησυχασμός, το βόλεμα, οι «μисές» αλήθειες, η ένοχη σιωπή, θεωρώντας τα όλα αυτά και άλλα πολλά, συντελεστή της ευδαιμονίας των ανθρώπων, έρχεται η Παναγία Μητέρα μας, δια της δικής Της Κοίμησης να μας ελευθερώσει από τους θανάτους της χαράς και της ελπίδας, βεβαιώνοντας μας ότι στο δικό Της και μόνο Πρόσωπο η ελπίδα παραμένει ζωντανή», καλωσορίζοντας, με λόγους θερμούς τον Σεβασμ. Μητρ. Νέας Ζηλανδίας **Μύρωνος**, ευχαριστώντας τον δια την αποδοχή της πρόσκλησης. Στο τέλος, ο Σεβασμώτατος προσέφερε στον Γενικό Διευθυντή αναμνηστική πλακέτα με ευχαριστίες προς το Ίδρυμα για την φιλοξενία της Ομάδας.

(Πηγή: Ιστότοπος, Ιερά Μητρόπολις Κισάμου και Σελίνου, <https://imks.gr/>).

2934 23-28. Συν φιλοσοφείν (I).

Τη σχέση του μεγάλου Κρητικού Συγγραφέα Νίκου Καζαντζάκη με τον Αϊνστάιν διερεύνησε μεταξύ άλλων το Διεθνές Συνέδριο, το οποίο διοργανώθηκε από τη Διεθνή Εταιρεία για την Επιστημονική Μελέτη της Συμμετρίας υπό την αιγίδα του Παγκοσμίου Συμβουλίου Κρητών και με την υποστήριξη της Περιφερειακής Ενότητας Χανίων, του Δήμου Χανίων και της Διεθνούς Εταιρείας Φίλων Νίκου Καζαντζάκη.

Μεταξύ των συμμετεχόντων, συμμετείχε ο πρώην Πρωθυπουργός (1992-1993) της Νότιας Αυστραλίας Dr **Lynn Arnold** ως Πρόεδρος του Αυστραλιανού Τμήματος της Εταιρείας. Όπως ο ίδιος ανέφερε «το Συνέδριο αφορά τη Συμμετρία, την Τέχνη αλλά και την Επιστήμη».

Χαιρετισμό απήθυνε ο Γενικός Διευθυντής της ΟΑΚ, Δρ **Κωνσταντίνος Ζορμπάς**, ο οποίος ανέφερε ότι: «Το ερώτημα το οποίο τίθεται σήμερα είναι, εάν και

κατά πόσο χρειάζεται η Φιλοσοφία. Οι πρόγονοι μας, είχαν απαντήσει σε αυτό το ερώτημα με συγκεκριμένα παραδείγματα όπως, ο Αριστοτέλης και ο Πλάτωνας. Στην εποχή της Τεχνητής Νοημοσύνης χρειάζεται να επανέλθουμε στην αρχική κατάσταση του ανθρώπου, ο οποίος σκέφτεται, δρα και δημιουργεί πολιτισμό», ο **Νικόλαος Καστρινάκης**, Πρόεδρος του Παγκοσμίου Συμβουλίου Κρητών (βλ. παρακάτω), καθώς και ο **Χαρίλαος Αλικάκης**, Πρόεδρος του Παραδοσιακού Μουσικού Συλλόγου Αποκορώνου «Ο Χαρίλαος», ο οποίος αναφέρθηκε στις δράσεις του Συλλόγου αλλά και στην ανοιχτή μουσική εκδήλωση στο θέατρο: «Μίκης Θεοδωράκης» Χανίων.

Ο Υπεύθυνος του Συνεδρίου και συμπρόεδρος της Εταιρείας Συμμετρίας, διδάσκων στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Δρ **Ιωάννης Βανδουλάκης**, σημείωσε ότι «η σχέση Καζαντζάκη – Αϊνστάιν είναι πολυποικιλη. Ο Καζαντζάκης έστειλε στον Αϊνστάιν τη γερμανική μετάφραση του βιβλίου: «Ο Χριστός ξανασταυρώνεται», με αυτόγραφο. Αυτά βρίσκονται στο αρχείο Αϊνστάιν στην Ιερουσαλήμ και η απαντητική επιστολή Αϊνστάιν στον Καζαντζάκη βρίσκεται στο Μουσείο Καζαντζάκη». Επεσήμανε επίσης ότι: «Το Συνέδριο δεν εστιάζει μόνο σε αυτή τη σχέση όπως εμφανίζεται στις επιστολές αλλά σε ολόκληρο το έργο του Καζαντζάκη και του Αϊνστάιν και κάνουμε σύγκριση να δούμε αν υπάρχουν κοινές απόψεις και συγκλίσεις».

Παράλληλα, υπήρχε Έκθεση, με τίτλο: «Keeping Balance» (Η διατήρηση της Ισορροπίας) από την συμμετέχουσα **Galya Lutzky**, Εικαστικό και Καλλιτέχνη. Τα έργα δημιουργήθηκαν σε φιλμ καθρέφτη, γεγονός που τα έκανε να φαίνονται τρισδιάστατα και να αλλάζουν συνεχώς ανάλογα με τη γωνία λήψης. Σύμφωνα με την Καλλιτέχνη, η ιδέα της εργασίας με φιλμ καθρέφτη προήλθε υπό την επίδραση των αντανάκλασεων των ουρανοξυστών μεταξύ τους στο Μανχάταν της Νέας Υόρκης.

Επιπλέον, οι σύνεδροι είχαν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν Σεμινάριο Αγιογραφίας από την **Κωνσταντίνη Στεφανάκη**, Αγιογράφο, Υπεύθυνη του Εργαστηρίου Αγιογραφίας της ΟΑΚ, όπου αγιογράφησαν το πρόσωπο του Χριστού.

Τέλος, στο Συνέδριο υπήρξαν Ομιλίες για τη μουσική και την επιστήμη με ειδικές αναφορές στο συρ-

τό. Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με Πρόγραμμα από τον παραδοσιακό Μουσικό Σύλλογο: “Χαρίλαος” όπου τους πλαισίωσε χορευτικά ο Λαογραφικός Χορευτικός Όμιλος Χανίων “Το Αντάμωμα”. (Βλ. Χανιώτικα Νέα, Όταν ο Καζαντζάκης “συνάντησε” τον Αϊνστάιν, 27.08.2025, σ. 26).

2935 28-31. Συν φιλοσοφείν (II).

Στο πλαίσιο του παραπάνω Συνεδρίου πραγματοποιήθηκε σε ειδική ενότητα και το 4^ο Διεθνές Συμπόσιο για την Αναλογία με υπεύθυνη την Καθηγήτρια **Katarzyna Gan-Krzyszowska** από το Πανεπιστήμιο Adam Mickiewicz University της Πολωνίας και συμπρόεδρο τον Δρ **Αντώνη Καλογεράκη**, Υπεύθυνο του Ινστιτούτου Οικολογίας και Θεολογίας – Παράρτημα της ΟΑΚ. Σε αυτή την επετειακή έκδοση του Συμποσίου τιμήθηκε η «αργή» (με την έννοια του «slow movement») και «αναλογική» (σε αντιδιαστολή με την ψηφιακή) επικοινωνία, τονίζοντας τη σημασία της αναλογίας, κατά τον Μάρτιν Μπούμπερ, σε τρία επίπεδα: στη ζωή μας με τη φύση, με τους ανθρώπους και με τις νοητές μορφές.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

2936 2-12. Σεμινάριο Αγιογραφίας.

Ολοκληρώθηκε με επιτυχία το Σεμινάριο Αγιογραφίας με τη συμμετοχή φίλων της βυζαντινής Τέχνης από τον Καναδά, τις Ηνωμένες Πολιτείες, τη Φινλανδία, τη Σουηδία, την Πολωνία, τη Γερμανία και τη Δανία. Υπό την καθοδήγηση της Αγιογράφου της ΟΑΚ, **Κωνσταντίνης Στεφανάκη**, οι συμμετέχοντες ιστόρησαν με αφοσίωση την εικόνα του «Αγγέλου Κυρίου», μαθαίνοντας με ζήλο και αγάπη την Τέχνη της βυζαντινής Αγιογραφίας, ενώ ανανέωσαν τη συνάντησή τους για τα επόμενα έτη.

Στο πλαίσιο του Σεμιναρίου, η κα Στεφανάκη ανέπτυξε θέματα όπως: «*Η Θεολογία της Εικόνας*», «*Οι Άγγελοι στην Ορθόδοξη Παράδοση*» και «*Η Ιστορία της βυζαντινής Αγιογραφίας*». Παράλληλα, πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις στο Μουσείο Εικόνων της παρακείμενης Ιεράς Μονής Γωνιάς, στην Ιερά Μονή Χρυσοπηγής στα Χανιά, καθώς και σε Ιερούς Ναούς συνδεδεμένους με την εικονογραφική παράδοση της Κρήτης.

2937 10. Επίσκεψη Ενορίας.

Επίσκεψη πραγματοποίησαν μέλη της Ενορίας της Ιεράς Μονής Μεταμορφώσεως Σωτήρος Ναυπάκτου, υπό την συνοδεία του Ιερομονάχου π. **Νεκταρίου Γκολιόπουλου**. Την Ομάδα υποδέχθηκε ο Επιστημονικός Συνεργάτης **Ιωάννης Μουντογιαννάκης**, και τους ενημέρωσε για τις δράσεις, τη ζωή και το έργο του Ιδρύματος, καθώς και για την Αγία και Μεγάλη Σύνοδο της Ορθόδοξου Εκκλησίας, η οποία πραγματοποιήθηκε στην ΟΑΚ. Στο τέλος, τα μέλη της Ενορίας, είχαν την ευκαιρία να συνομιλήσουν με τον Δρ **Κωνσταντίνο Ζορμπά**, Γενικό Διευθυντή, και να συζητήσουν ποιμαντικά σύγχρονα θέματα.

2938 13-18. Συνέδριο Υπολογιστικής Μηχανικής.

Η Επαναστατική Τεχνολογία στην Υπολογιστική Μηχανική παρουσιάστηκε σε Ευρωπαϊκό Συνέδριο, με τίτλο: «FRONTS 2025», για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων του Ευρωπαϊκού Προγράμματος X-MESH με χρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας (European Research Council). Διοργανωτές ήταν ο Καθηγητής **Jean-François Remacle** και ο Καθηγητής **Nicolas Moës** από το Πανεπιστήμιο της Λουβένης του Βελγίου. Από την ΟΑΚ, Υπεύθυνος του Συνεδρίου ήταν ο Δρ **Αντώνης Καλογεράκης** – Υπεύθυνος του Ινστιτούτου Θεολογίας και Οικολογίας – Παράρτημα της ΟΑΚ.

Το πρωτοποριακό Ερευνητικό Έργο με την ονομασία X-MESH, αναπτύχθηκε για να επιλύσει ένα θεμελιώδες πρόβλημα στη Μηχανική Ανάλυση. Η όλη επιστημονική προσπάθεια εισάγει μια επαναστατική προσέγγιση για την παρακολούθηση των φυσικών διεπιφανειών σε προσομοιώσεις πεπερασμένων στοιχείων, αξιολογώντας την ακραία παραμόρφωση των πλεγμάτων.

Οι εφαρμογές του X-MESH εκτείνονται από τη μηχανική ρευστών και στερεών μέχρι τη μεταφορά θερμότητας, με αναμενόμενα οφέλη σε τομείς όπως ο σχεδιασμός ασφαλείας, οι διαδικασίες κατασκευής, η παράκτια μηχανική και η ενεργειακή απόδοση.

Χαιρετισμός Νικόλαου Καστρινάκη,
Προέδρου του Παγκοσμίου Συμβουλίου Κρητών.

Δραστηριότητες του προσωπικού και συμμετοχή σε διάφορες εκδηλώσεις

Ο Γενικός Διευθυντής:

ΙΟΥΛΙΟΣ

2. Στο Φεστιβάλ Γης «Χανιά-Τόπος να 'ρθεις, Τρόπος να ζεις», το οποίο πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα της Περιφέρειας Κρήτης και είναι αποτέλεσμα συνεργασίας της Περιφέρειας Κρήτης/Περιφερειακή Ενότητα Χανίων, όλων των Δήμων της ΠΕ Χανίων και του ΕΒΕ Χανίων στον αύλειο χώρο του 1^{ου} Πειραματικού Γυμνασίου Χανίων.
3. Στην εκδήλωση τιμής και μνήμης για τους εκτελεσθέντες της περιοχής, στο Μνημείο Εκτελεσθέντων, στην παραλία Ταυρωνίτη.
5. Στον Μέγα Αρχιερατικό Εσπερινό της Αγίας Τριάδας στην Ιερά Μονή της Αγίας Τριάδας στο Ακρωτήρι Χανίων, προεξάρχοντος του τοποτηρητού της Μητροπόλεως Κυδωνίας και Αποκορώνου, της Ιεράς Μητροπόλεως Κισάμου και Σελίνου Αμφιλοχίου.
8. Διαδικτυακή συνάντηση (μέσω ZOOM) με τον Jørgen Skov Sørensen, Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου Ευρωπαϊκών Εκκλησιών (ΚΕΚ), σχετικά με την διοργάνωση Συνεδρίου του ΚΕΚ στην ΟΑΚ (2028).
9. Συνάντηση με τις Τεχνικές Υπηρεσίες σχετικά με την πορεία των εργασιών της ανακαίνισης της παλαιάς πτέρυγας της ΟΑΚ.
10. Στην εκδήλωση, με θέμα «Κρήτη: Γαστρονομική Περιφέρεια της Ευρώπης 2026», η οποία διοργανώθηκε στο πλαίσιο του 6^{ου} Θερινού Πανεπιστημίου Αειφόρου Ελληνικού Σχολείου, από την Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού και την Εκπαιδευτική Αναπτυξιακή ΠΛΟΗΓΟΣ, στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων.
14. Στην εκδήλωση «Άξιος Εστί – Η Κίσσαμος τιμά τον Μίκη», την οποία συνδιοργάνωσαν η Περιφέρεια Κρήτης, ο Δήμος Κισάμου, το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Χανίων, ο Φιλολογικός Σύλλογος Κισάμου «ΚΙΣΑΜΙΚΟΣ» και ο Παγκρήτιος Σύλλογος Φίλων του Μίκη Θεοδωράκη, στο Καστέλι Κισάμου.
15. Στην πρώτη απολογιστική Συνέλευση της κοινοπραξίας του Έργου: «Πρότυπη Διεπιστημονική

κή Ανάπτυξη και Μεταφορά Τεχνογνωσίας και Συνεργασίας στην Αποκατάσταση Εμβληματικών Μνημείων και Ανάδειξη Αξιών του Χριστιανισμού σε Διάλογο με την Κοινωνία (Το Εύλογον)», το οποίο εντάσσεται στο Πρόγραμμα της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Καινοτομίας: «ΤΠΑ Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων – Γ. Ενίσχυση της Έρευνας, Καινοτομίας και Τεχνολογίας 2021–2025».

Στην πρώτη Συνεδρίαση του Εθνικού Δικτύου για την αξιοποίηση της Πρότυπης Διεπιστημονικής Μεθοδολογίας του ΕΥΛΟΓΟΝ, με προτυποποίηση των διαδικασιών και επεξεργασία τεχνικών προδιαγραφών για την Αειφόρο Διατήρηση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς και των υποδομών του δομημένου περιβάλλοντος, στην Αθήνα.

16. Στον πανηγυρικό Μέγα Εσπερινό, κατά την εορτή της Αγίας Μεγαλομάρτυρος Μαρίνης, στον ομώνυμο Ιερό Ενοριακό Ναό της Ενορίας Κολυμβαρίου, χοροστατούντος του Σεβασμ. Μητρ. Κισάμου και Σελίνου Αμφιλοχίου.
17. Στην διαδικτυακή συνάντηση για την διαδικασία υλοποίησης της λειτουργίας του Ενιαίου Πολιτιστικού Δόγματος Κύπρου Ελλάδος (ΕΠΟΔ) και με άλλους Συλλόγους Πολιτισμού και Φορείς του πνεύματος από Κύπρο, Ελλάδα, Κ. Ιταλία και Β. Ήπειρο.
23. Στη συναυλία του μουσικού συνόλου VAMOS ORCHESTRA, η οποία πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του Φεστιβάλ «Μίκης Θεοδωράκης 2025», και διοργάνωσε ο Δήμος Πλατανιά, σε συνεργασία με την Περιφέρεια Κρήτης και τον

Παγκρήτιο Σύλλογο Φίλων Μίκη Θεοδωράκη, στο λιμάνι Κολυμβαρίου.

24. Στην ετήσια Σύναξη του Συνδέσμου Αποφοίτων της Εκκλησιαστικής Σχολής Κρήτης «Η ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ», στην Ιερά Μονή Αγίας Τριάδος Ακρωτηρίου Χανίων, όπου πραγματοποιήσε ομιλία με θέμα «Μιλώντας για τον Γρηγόρη Λαρεντζάκη... με αγάπη!».

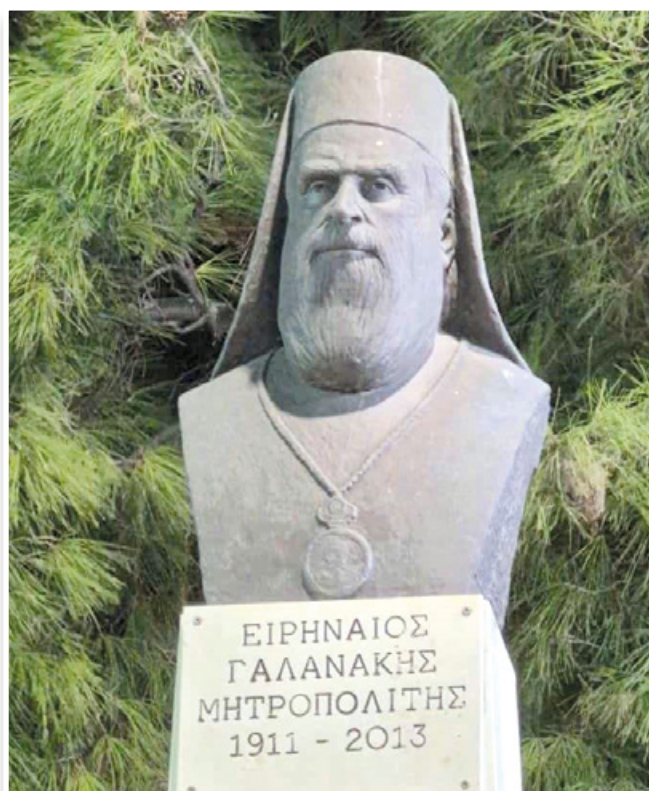

26. Στην εκδήλωση «Χατζή Μιχάλης Γιάνναρης: η ζωή, οι αγώνες και το έργο του», την οποία συνδιοργάνωσαν ο Δήμος Πλατανιά, η Ενορία Λάκκων, το Τοπικό Συμβούλιο Λάκκων, η Εταιρεία Ανάπτυξης Λάκκων – Ομαλού και το Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών Χατζή Μιχάλη Γιάνναρη, στον Ομαλό Χανίων.
27. Στην επιμνημόσυνη δέηση υπέρ των πεσόντων Καταδρομέων και Αεροπόρων τον Ιούλιο του 1974, στο Στρατόπεδο «ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗ», στο Μάλεμε.
30. Στην τιμητική τραγουδιστική και μουσικοχορευτική εκδήλωση, στο πλαίσιο της 200^{ης} επετείου από την κατάληψη της Γραμβούσας, στην πλατεία Τζανακάκη στο Καστέλι.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

1. Στην συναυλία Βυζαντινής Μουσικής και Ριζίτικου Τραγουδιού, με τίτλο: «Από το Βυζάντιο στην Κρήτη», την οποία διοργάνωσε ο Δήμος Χανίων και το Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Χανίων, στον προμαχόνα Αγίου Νικολάου στο Ενετικό λιμάνι Χανίων.
2. Στην τακτική Γενική Συνέλευση του Παγκοσμίου Συμβουλίου Κρητών για το έτος 2025, στο Κέντρο Κοινωνικής και Πολιτιστικής Διακονίας «Θεομήτωρ», στο Ρέθυμνο, όπου πραγματοποίησε παρέμβαση.
2. Στην εκδήλωση τιμής και μνήμης για τον καπετάν Ιάκωβο Κουμή, την οποία διοργάνωσε ο Δήμος Χανίων, στην Πλατεία 1866.
3. Στην εκδήλωση «Βραδιά Κρητικού Συρτού & Παρουσίαση Βιβλίου», την οποία διοργάνωσε ο Πολιτιστικός Σύλλογος Λουσακιών, στο πλαίσιο του Φεστιβάλ «Λουσακιές 2025», στο Δημοτικό Σχολείο Λουσακιών του Δήμου Κισάμου.
3. Στο ετήσιο μνημόσυνο της Κυριακής (Κούλας) Φουράκη, παλαιάς συνεργάτιδας της ΟΑΚ για πολλά χρόνια.
4. Στα εγκαίνια της ομαδικής Έκθεσης Αγιογραφίας και Ζωγραφικής Καλλιτεχνών που καταγονται ή διαμένουν στον Δήμο Πλατανιά Χανίων, με τίτλο «Χρώματα Πίστης & Έμπνευσης», την οποία διοργάνωσε ο Δήμος Πλατανιά στο Πολύκεντρο Βουκολιών, όπου πραγματοποίησε Χαιρετισμό.
6. Στην εκδήλωση «Ο Βενιζέλος στον κόσμο. Τα Παραρτήματα του Ιδρύματος στις ΗΠΑ και την Ωκεανία» - Τιμή σε απόδημους Έλληνες, στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος».
25. Στην Συνέντευξη Τύπου σχετικά με την διοργάνωση του Διεθνούς Συνεδρίου του Παγκοσμίου Συμβουλίου Κρητών στην ΟΑΚ (2026), στο Αρχονταρίκι της Ιεράς Μονής Γωνιάς.
14. Άρθρο, με τίτλο: «Γεωπολιτική διπλωματία του Πολιτισμού στον κόλπο της Κισσάμου», στην Εφημερίδα *Χανιώτικα Νέα*, 14.08.2025, σ. 34.
16. Στην τελετή εγκαίνιων του Φεστιβάλ Γεύσεων και Τέχνης που πραγματοποιήθηκε στην παραλία Κισάμου.
18. Στην εκδήλωση τιμής και μνήμης για τον Μανώλη Μαριακάκη, την οποία διοργάνωσε το Ίδρυμα Εμμανουήλ Αρτεμίου Μαριακάκη στα Τσικολιανά Βάμου.

22. Στην εκδήλωση για τα ΕΙΡΗΝΑΙΑ 2025, που συνδιοργάνωσαν το Κοινωφελές Ίδρυμα «Αγία Σοφία» και ο Σύλλογος Καταγομένων από την Κοινότητα Παϊδοχωρίου Χανίων, σε συνεργασία με τον Δήμο Αποκορώνου και με τη στήριξη της Ομοσπονδίας Σωματείων Αποκορώνου Αττικής, στον Ιερό Ναό Αγίας Μαρίας Νεοχωρίου, με σχετική παρέμβαση για το έργο του μακαριστού Μητροπολίτη Κισάμου και Σελίνου κυρού Ειρηναίου Γαλανάκη.

24. Στην εκδήλωση Τιμής και Μνήμης στο μνημείο εκτελεσθέντων στην πλατεία του μαρτυρικού χωριού Κακόπετρου, στο πλαίσιο των παράλληλων εκδηλώσεων του Δήμου Πλατανιά, για τον εορτασμό της Μάχης της Κρήτης (βλ. σελ. 2-4).
26. Στην Ακολουθία του Εσπερινού στον Ιερό Ναό Αγίου Φανουρίου, στα Ραπανιανά.
27. Στην χοροθεατρική παράσταση «Αλφαβητάρι Ζωής», την οποία διοργάνωσε το Αννυσάκειο Θεραπευτήριο Χρονίων Παθήσεων, Κέντρο Α-Α 'Ο Άγιος Σπυρίδων' της Ιεράς Μητροπόλεως Κισάμου και Σελίνου, σε συνεργασία με τον Εθελοντικό Σύνδεσμο «Φίλοι του Αννυσάκειου Ιδρύματος», στις εγκαταστάσεις του Αννυσάκειου Ιδρύματος (την παράσταση μπορείτε να παρακολουθήσετε στον παρακάτω διαδικτυακό σύνδεσμο <https://www.youtube.com/watch?v=T5P29cr46yo>).

28. Στην Ακολουθία του Εσπερινού στην Ιερά Μονή Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου (Γκιώνας Κισάμου), με τη συνοδεία του Σεβασμ. Μητρ. Κισάμου και Σελίνου Αμφιλοχίου.
29. Στην εκδήλωση, με θέμα: «Η κινούμενη άμμος της Ανατολικής Μεσογείου και η παρακαταθήκη του Ελευθερίου Βενιζέλου», την οποία διοργάνωσε το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος» με την υποστήριξη της Περιφερειακής Ενότητας Χανίων, του Δήμου Χανίων και της Δημοτικής Κοινότητας Μουρνιών, με αφορμή την επέτειο γέννησης του Ελευθερίου Βενιζέλου, στον περίβολο του Ιερού Ναού Ζωοδόχου Πηγής στις Μουρνιές Χανίων.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

1. Στην εκδήλωση για την Ημέρα προσευχής για το Περιβάλλον (αρχή της Ινδίκτου), την οποία διοργάνωσε η Ενορία Αγίου Γεωργίου Πύργου Κισάμου και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Γυναικών Πύργου, στον αύλειο χώρο του Ιερού Ναού Αγίου Γεωργίου Πύργου, όπου πραγματοποιήθηκε Χαιρετισμός και ερμηνεία του μηνύματος του Οικουμενικού Πατριάρχου Βαρθολομαίου Α' (01-09-2025).
1. Στην διαδικτυακή συνάντηση για την διαδικασία υλοποίησης της λειτουργίας του Ενιαίου Πολιτιστικού Δόγματος Κύπρου Ελλάδος (ΕΠΟΔ) και με άλλους Συλλόγους Πολιτισμού και Φορείς του πνεύματος από Κύπρο, Ελλάδα, Κ. Ιταλία και Β. Ήπειρο.
3. Χαιρετισμό στην μουσική εκδήλωση, με τίτλο: «Μουσικοχορευτικοί δρόμοι της Κισάμου. Ταξιδεύοντας στους ήχους και τα ζάλα της Κισάμου», την οποία συνδιοργάνωσαν η Ένωση Πολιτιστικών Φορέων Επαρχίας Κισάμου (Ε.Π.Ο.Φ.Ε.Κ.) με τον Δήμο Πλατανιά, τον Δήμο Κισάμου και σε συνεργασία με την Ιερά Μητρόπολη Κισάμου και Σελίνου και την Ορθόδοξο Ακαδημία Κρήτης, στα Νωπήγεια.
9. Στην Εξόδιο Ακολουθία του Νικολάου Παπαδάκη, στον Ιερό Ναό Αγίου Κωνσταντίνου και Ελένης Χανίων.
12. Ομιλητής στην Εσπερίδα, με τίτλο: «Μαρτυρικοί Τόποι και η Διαχείριση της Κληρονομιάς τους: Κρήτη - Θράκη - Στερεά Ελλάδα», στο πλαίσιο του διήμερου αφιερώματος Μνήμης, με θέμα «81 Χρόνια από τη Σφαγή του Άνω Καρυοφύτου». Το αφιέρωμα διοργανώθηκε από την Ιερά Μητρόπολη Ξάνθης, την Περιφερειακή Ε-

νότητα Ξάνθης, τον Δήμο Ξάνθης, το Ίδρυμα Θρακικής Τέχνης και Παράδοσης, το Πρόγραμμα Δράσεις Ιστορίας Μνήμης Πολιτισμού, την Τοπική Κοινότητα Καρυοφύτου, τον Σύλλογο Απογόνων Προσφύγων Άνω Καρυοφύτου Ξάνθης, τον Πολιτιστικό Σύλλογο Κατοίκων και Φύλων Άνω Καρυοφύτου και την πλατφόρμα ιστορικής μνήμης mnemonikon.gr.

- 17-19. Το Κέντρο Οικουμενικών, Ιεραποστολικών και Περιβαλλοντικών Μελετών «Μητροπολίτης Παντελεήμων Παπαγεωργίου» (CEMES), συνδιοργάνωσε Διεθνή Συνάντηση στη Θεσσαλονίκη, με θέμα «Dissent, Power and Christian Identity after Nicaea» και με αφορμή τα 1700 χρόνια από την Α' Οικουμενική Σύνοδο στην Νίκαια της Βιθυνίας, στο Κέντρο Αγίου Γρηγορίου Παλαμά της Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης και στο Αμερικανικό Κολλέγιο Θεσσαλονίκης, σε συνεργασία με Ιδρύματα, όπως το Boston College, το Θεολογικό Σεμινάριο του Πρίνστον, το Πανεπιστήμιο Fordham και άλλα. Η συνάντηση αποσκοπούσε στη δημιουργία ενός διεπιστημονικού και οικουμενικού «εργαστηρίου» για τον αναστοχασμό σχετικά με το πώς η κληρονομιά της Νίκαιας διαμορφώνει την ταυτότητα της Εκκλησίας σήμερα, την ενότητά της, τα

ρήγματά της και τον ρόλο της σε έναν πλουραλιστικό κόσμο. Την έναρξη του Συνεδρίου έκανε ο Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Φιλόθεος, Επίτιμος Πρόεδρος του CEMES.

Ο κ. Ζορμπάς συμμετείχε ως κεντρικός ομιλητής, με θέμα «The first Ecumenical Council in Nicaea of Bithynia (325) as the beginning of the mission of the church in the world. Extensions to the global problems of our Human societies», όπου είχε την ευκαιρία να παρουσιάσει και το Πρόγραμμα «Το ΕΥΛΟΓΟΝ». Κατά τη διαμονή του στη Θεσσαλονίκη είχε την ευκαιρία να συνεργαστεί με την κα Μαρία Νεγρεπόντη-Δελιβάνη, πρ. Πρύτανη και Καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας και Πρόεδρο του Ιδρύματος «Δημήτρης και Μαρία Δελιβάνη», για θέματα κοινού ενδιαφέροντος, καθώς και με Καθηγητές της Θεολογικής Σχολής Θεσσαλονίκης παρουσιάζοντας το Πρόγραμμα "Το Εύλογον".

20. Συντονιστής στην παρουσίαση βιβλίου, με τίτλο: «Εγὼ δὲ εἰμὶ σκώληξ καὶ οὐκ ἄνθρωπος, ὁνειδὸς ἀνθρώπων καὶ ἐξουθένημα λαοῦ» Ερμηνευτικές προσεγγίσεις και σύγχρονες προεκτάσεις του ψαλμικού στίχου 21,7 του Πλοιάρχου (ΥΙ) Ηλία Ευαγ. Μαζοκοπάκη Π.Ν., την οποία συνδιοργάνωσαν η Περιφέρεια Κρήτης - Περιφερειακή Ενότητα Χανίων και η Ένωση Πνευματικών Δημιουργών Χανίων, στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων.

21. Στην εκδήλωση του 15^{ου} Φεστιβάλ «Γη - Πολιτισμός – Τουρισμός», του Δήμου Πλατανιά.
23. Στην Ακολουθία του Εσπερινού στον Ιερό Ναό της Παναγίας Μυρτιδιώτισσας, στη Σπηλιά Κισσάμου.
24. Στην Αρχιερατική θεία Λειτουργία στον πανηγυρίζοντα Ιερό Ναό της Παναγίας Μυρτιδιώτισσης στον Ταυρωνίτη, όπου στο τέλος ο Σεβασμ. Μητρ. Κισάμου και Σελίνου κ. Αμφιλόχιος εγκατέστησε τον νέο Εφημέριο της Ενορίας Αιδ. π. Κωνσταντίνο (Νταουντάκη). Του ευχόμεθα καλή διακονία στο έργο του.
25. Στην πρώτη Διαδικτυακή Συνάντηση για το προτεινόμενο Έργο «Διαδρομές Μετανάστευσης και Προσφυγιάς: Μία κινητή έκθεση πολιτιστικής κληρονομιάς Ελλάδας-Κύπρου – ROUTES» και στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας Interreg Ελλάδα-Κύπρος 2021-2027, πρωτοβουλία της Γενικής Γραμματείας Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, στο οποίο η ΟΑΚ συμμετέχει ως επικεφαλής Εταίρος.

25. Στον Αγιασμό για την έναρξη της Σχολικής Χρονιάς στη Σχολή Μαθητείας Υποψηφίων Κληρικών (ΣΜΥΚ), στο Πολιτιστικό Κέντρο της Μητρόπολης Κυδωνίας και Αποκορώνου, όπου είχε τη χαρά να συνομιλήσει και με την κα Ελένη Κόλλια, εκ πρόσωπο του Υπουργείου Παιδείας.
25. Διαδικτυακή Συνάντηση με τον Παγκρήτιο Σύндеσμο Θεολόγων, όπου συζητήθηκαν θέματα του κλάδου και ελήφθησαν σημαντικές αποφάσεις.
28. Στο Μνημόσυνο 40 Ημερών, του Γεωργίου Αγοραστάκη, στον Ιερό Ναό Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης Χανίων.

Η Κωνσταντίνα Στεφανάκη

- 21.09 Στην Τελετή απονομής Πιστοποιητικών Επιμόρφωσης και Βεβαιώσεων παρακολούθησης για τα μαθήματα Βυζαντινής Αγιογραφίας του Προγράμματος «Βυζαντινή Ζωγραφική. Θεωρία και Τεχνικές. Τμήμα Προχωρημένων» και τα μαθήματα «Ζωγραφική: Ιστορία της Τέχνης και Τεχνικές. Τμήμα Αρχαρίων» από το Κέντρο Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης (ΚΕΔΙΒΙΜ) του Πολυτεχνείου Κρήτης. Η κα Στεφανάκη συμμετείχε ως διδάσκουσα στο Πρόγραμμα Βυζαντινής Αγιογραφίας.

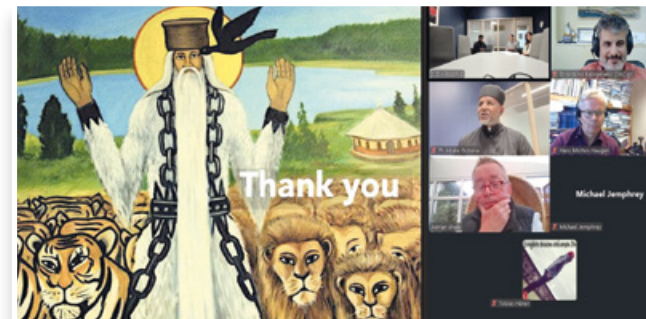

- 24.9 Έναρξη διδασκαλίας στο νέο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα του ΚΕΔΙΒΙΜ του Πολυτεχνείου Κρήτης, με τίτλο: «Ειδικά Θέματα Βυζαντινής ζωγραφικής. Πολυπρόσωπες συνθέσεις. Τμήμα προχωρημένων Β'».

Ο Αντώνης Καλογεράκης

- 15.7 Συμμετοχή ως Πρεσβευτής του Συμφώνου για το Κλίμα σε διαδικτυακή Πανευρωπαϊκή Ημερίδα, με θέμα: «Ημέρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα Θύματα της Παγκόσμιας Κλιματικής Κρίσης».
- 16.7 Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκή Διαδικτυακή Ημερίδα, με τίτλο: “Powerless against disinformation? - How disinformation harms democracies”, την οποία διοργάνωσε ο Οργανισμός «Europe Calling», με αναφορά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
- 10.9 Συμμετοχή σε Διαδικτυακή Ημερίδα του Παγκοσμίου Συμβουλίου των Εκκλησιών, με θέμα: “WCC Living Planet Monitor inspiring action for climate and environment”.
- 11.9 Συμμετοχή σε διαδικτυακή συνάντηση του Ευρωπαϊκού Προγράμματος “SaveH₂O”, στο οποίο συμμετέχει η ΟΑΚ ως Ερευνητικός Εταίρος.
- 22-23.9 Συμμετοχή ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, του «European Christian Ecotheology

Research Network (ECErN)» και ως Συντονιστής Στρογγυλής Τράπεζας, στο Διεθνές Συνέδριο: “Ecotheology as an Academic Subject”. Στο πλαίσιο του Συνεδρίου, πραγματοποίησε συνάντηση με τον παγκοσμίου φήμης Θεολόγο, Martin Palmer.

Ο Ιωάννης Μουντογιαννάκης

- 20.09 Στην Εξόδιο Ακολουθία της Ζαχαρένιας Σημαντηράκη, στον Ιερό Ναό Αγίων Πέτρου και Παύλου, εκ μέρους της ΟΑΚ
- 25.09 Στην πρώτη Διαδικτυακή Συνάντηση για το Έργο «Διαδρομές Μετανάστευσης και Προσφυγιάς: Μία κινητή έκθεση πολιτιστικής κληρονομιάς Ελλάδας-Κύπρου – ROUTES» και στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας Interreg Ελλάδα-Κύπρος 2021-2027, πρωτοβουλία της Γενικής Γραμματείας Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, στο οποίο η ΟΑΚ συμμετέχει ως επικεφαλής Εταίρος.

Ο Ιωάννης Κατσιφαράκης

- 13 - 14.09 Έλαβε μέρος στην πρώτη Έκθεση Γαστρονομικού Πολιτισμού «Agora Paths» προβάλλοντας τον Γαστρονομικό Πολιτισμό της Ελλάδας πλασιωμένο από παραδοσιακές γεύσεις. Ο κ. Κατσιφαράκης μαγείρεψε, χταπόδι με σάλτσα σύκου και χούμους με παντζάρι. Η πρωτοβουλία διοργανώθηκε από τον «Δρόμο του Κρασιού» υπό την αιγίδα του Δήμου Αθηναίων, της Περιφέρειας Αττικής, του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου και της Action in Greece, με την υποστήριξη σημαντικών Φορέων, όπως το Επαγγελματικό Επιμελητήριο Αθηνών, στην πλατεία Συντάγματος.

- 21.09 Έλαβε μέρος στο 15^ο Φεστιβάλ «Γη - Πολιτισμός – Τουρισμός», στο πλαίσιο του οποίου παρασκεύασε παραδοσιακές συνταγές με βάση το κρασί: λουκάνικα με πετιμέζι και κρασί, κοτόπουλο με κρασί.

Από τα ερχόμενα...

Στην Ορθόδοξο Ακαδημία Κρήτης το Μεγάλο Συνέδριο του Παγκοσμίου Συμβουλίου Κρητών.

Στην Ιερά Πατριαρχική και Σταυροπηγιακή Μονή Οδηγητρίας Γωνιάς τελέστηκε την Κυριακή Θεία Λειτουργία, ιερουργούντος του Σεβασμ. Μητρ. Κισάμου και Σελίνου **Αμφιλόχιου** (10 Αυγούστου 2025), με παρόντες εκπροσώπους από την Παγκρητική Ένωση Αμερικής, την Κρητική Ομοσπονδία Αυστραλίας και Νέας Ζηλανδίας, την Παγκρητική Ομοσπονδία Ευρώπης, την Παγκρητική Ένωση Αθηνών, την Παγκρητική Αδελφότητα Μακεδονίας, την Αδελφότητα Κρητών Πειραιά «Ομόνοια» ως και την Παγκρήτια Ένωση Νότιας Αφρικής. Ο Σεβασμιώτατος, με λόγους θερμούς, καλωσόρισε και χαιρέτισε το Διοικητικό Συμβούλιο του Παγκοσμίου Συμβουλίου Κρητών, στο πρόσωπο του Προέδρου αυτού **Νικολάου Καστρινάκη** ως και όλων των μελών του Δ.Σ., αναφέροντας:

«Με χαρά και αγάπη καλωσορίζουμε τους απανταχού της γης Κρήτες και Κρήσες, στο πρόσωπο του άξιου Προέδρου του Παγκοσμίου Συμβουλίου Κρητών **Νικολάου Καστρινάκη**, ως και όλων των εκλεκτών μελών του Δ.Σ., εκπροσώπων των όπου γης Κρητών. Εσείς είστε οι καλύτεροι πρεσβευτές της Κρήτης, όπου γης, καθώς όπου ζείτε και μεγαλουργείτε εκεί και μεταφυτεύσατε μια άλλη Κρήτη. Γιατί η ψυχή της Κρήτης δεν εγκλωβίζεται σε γεωγραφικά όρια και σύνορα. Όσο η πίστη, όσο ο πολιτισμός, η ιστορία, η παράδοση, η αρχοντιά και οι αρχές της Κρήτης μεταλαμπαδεύονται και μεταφυτεύονται, τόσο η ψυχή της Κρήτης θα χτυπά και θα αιματοδοτεί τις απανταχού της γης Κοινότητες των Κρητών. Τιμή και δόξα σε όλους και όλες εσάς, τα απόδημα τέκνα της μάνας Κρήτης, καθώς εξ' αιτίας εσάς αυτή η άλλη Κρήτη, ζει στα πέρατα της οικουμένης», προσφέροντας στον

κ. Καστρινάκη, επετειακό ενθύμιο 50 ετών της ΟΑΚ, καθώς και επετειακό Τόμο της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθοδόξου Εκκλησίας. Ακολουθώς ο Πρόεδρος του Παγκοσμίου Συμβουλίου Κρητών κ. **Νίκος Καστρινάκης**, χαιρέτισε και ευχαρίστησε τον Σεβασμιώτατο, προσφέροντάς του τιμητική πλακέτα του Παγκοσμίου Συμβουλίου Κρητών. Ακολούθησε πλούσια φιλοξενία στο Αρχονταρίκι της Μονής, όπου ο κ. Νίκος Καστρινάκης σε συνέντευξη Τύπου ανακοίνωσε, ότι το Μεγάλο Συνέδριο του Παγκοσμίου Συμβουλίου Κρητών θα πραγματοποιηθεί τον Ιούλιο του 2026, με την συμμετοχή Κρητών απ' όλα τα μήκη και πλάτη της γης. Το εν λόγω Συνέδριο θα λάβει χώρα στην Ορθόδοξο Ακαδημία Κρήτης, με κεντρικό θέμα: «*Η θέση*

της Κρήτης στο σήμερα και το αύριο». Ο κ. Νίκος Καστρινάκης ανέφερε επίσης ότι: «*επιλέξαμε την Ορθόδοξο Ακαδημία Κρήτης καθώς το παγκόσμιο κύρος και η διεθνής εμβέλειά της, ως και η 50ετής και πλέον εμπειρία της, εγγυάται την επιτυχία και άρτια οργάνωση του Μεγάλου αυτού Συνεδρίου του Παγκοσμίου Συμβουλίου Κρητών*».

Ακολούθησαν δηλώσεις από τον Σεβασμ. Μητρ. Κισάμου και Σελίνου κ. **Αμφιλόχιο**, την εντεταλμένη Αντιπεριφερειάρχη Πολιτισμού κα **Σοφία Μαλανδράκη**, τον Δήμαρχο Πλατανιά κ. **Ιωάννη Μαλανδράκη**, και τον Γενικό Διευθυντή της ΟΑΚ, Δρ **Κωνσταντίνου Ζορμπά**, χαιρετίζοντας όλοι το γεγονός, εκφράζοντας την στήριξη τους καθώς και την βεβαιότητα της πλήρους επιτυχίας των στόχων και σκοπών του, χαρακτηρίζοντας το «ιστορικό και κορυφαίο» (Βλ. *Χανιώτικα Νέα*, Προτάσεις για την Κρήτη του μέλλοντος, 11.08.2025, σ. 9).

Οι εθελοντές μας!

Ο **Jonathan Püschner**, από το Γκέρλιτς (Görlitz) Γερμανίας, προσέφερε επί ένα έτος εθελοντική εργασία στην Ακαδημία συμμετέχοντας και σε ποικίλες δράσεις του Ιδρύματος.

Κατά τη διάρκεια της παραμονής του, εργάστηκε κυρίως για την υποδοχή των συνέδρων, συμμετέχοντας στην οργάνωση και ομαλή διεξαγωγή των Συνεδρίων, με τις εξαιρετικές επικοινωνιακές δεξιότητες και τη συμπεριφορά του.

Είμαστε πραγματικά ευγνώμονες για τον χρόνο, την ενέργεια και δέσμευσή του.

Τον ευχαριστούμε θερμά και του ευχόμαστε οι ευχές μας να τον ακολουθούν στην πανεπιστημιακή του προσπάθεια.

Φιλοξενίες - Επισκέψεις

23.6-20.7 Ο **Rudiger Noll**, πρώην Γενικός Γραμματέας των Ακαδημιών Ευρώπης (Oikosnet).

30.6-29.7 Η **Clara Rienäcker**, από τη Δρέσδη Γερμανίας, παλαιά εθελόντρια της ΟΑΚ.

01-05.7 Η **Laura Gerber** συνοδευόμενη από τον σύζυγό και τα παιδιά της, φίλη της Ακαδημίας.

11-14.7 Ο **Παναγιώτης Ανδριόπουλος**, Θεολόγος - Μουσικός, στο πλαίσιο των εκδηλώσεων της «Τριλογίας Ιδεών», η οποία είναι αφιερωμένη στη μνήμη και στο έργο του οικουμενικού Μίκη Θεοδωράκη, στο Ρέθυμνο.

11-13.7 Η **Στεφανία Μεράκου**, Μουσικολόγος, στο πλαίσιο των εκδηλώσεων της «Τριλογίας Ιδεών», η οποία είναι αφιερωμένη στη μνήμη και στο έργο του οικουμενικού Μίκη Θεοδωράκη.

26.7 Επίσκεψη στο Μουσείο Κρητικών Βοτάνων των **Yona** και **Dan Zaffran** τέκνων του αείμνηστου **Jacques Zaffran**, Γάλλου Καθηγητή της Βοτανικής, ο οποίος προσέφερε περίπου έξι χιλιάδες Βότανα για την Συλλογή του Μουσείου.

08.08 Συνάντηση του **Ιωάννη Μουντογιαννάκη**, Επιστημονικού Συνεργάτη της ΟΑΚ με τον **Στυλιανό Λαγαράκη**, Ιατρό - Ομαδικό Ψυχοθεραπευτή για το Συνέδριο Ψυχοθεραπείας που πρόκειται να πραγματοποιηθεί στην ΟΑΚ (2027).

08-10.08 Ο **Ελευθέριος Τρίγκας**, Δημοσιογράφος και ο **Γεώργιος Μανουσαρίδης**, στο πλαίσιο των Γιορτών Ρόκκας.

11-30.08 Ο Καθηγητής **Πολυχρόνης Παπαδερός** με την οικογένειά του, για την προετοιμασία του ερχόμενου Συνεδρίου, το οποίο οργανώνει στην ΟΑΚ (2027).

26-30.08 Η **Malena Gastler**, παλαιά εθελόντρια της ΟΑΚ.

29.08 Συνάντηση του Δρ **Κωνσταντίνου Ζορμπά**, Γενικού Διευθυντή της ΟΑΚ με την **Σοφία Φουντουλάκη**, Διευθύντρια Εικαστικών στον «Όμιλο για την UNESCO Πειραιώς και Νήσων», για μελλοντική συνεργασία.

29.08 Ο **Δημήτριος Κρουσταλάκης**, ο **Νικόλαος Μαθιουδάκης** και ο **Στυλιανός Κακουδάκης**, στο πλαίσιο της επίσκεψής τους στην επικείμενη Ιερά Μονή Γωνιάς.

10.09, 23.09 Συνάντηση του Δρ **Κωνσταντίνου Ζορμπά**, Γενικού Διευθυντή της ΟΑΚ με την **Ελπίδα Χατζηδάκη**, Αρχαιολόγο, για την διοργάνωση Επιστημονικής Ημερίδας για την ανάδειξη της Αρχαίας Φαλάσαρνας.

Πένθη

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΓΟΡΑΣΤΑΚΗΣ (1953 - 23 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2025)

Με λύπη αποχαιρετήσαμε τον Γεώργιο Αγοραστάκη, ο οποίος υπήρξε Πρόεδρος του Παγκρήτιου Συλλόγου Φίλων Μίκης Θεοδωράκη από το 2005, εντολοδόχος του Μίκης Θεοδωράκη και εργάστηκε για τη διάδοση του έργου του. Επίσης, Είχε διατελέσει για 8 χρόνια Αντινομάρχης Χανίων καθώς και Δημοτικός Σύμβουλος Πλατανιά, και ήταν ιδιαίτερα αγαπητός στην τοπική κοινωνία για την πλούσια δράση του. Είχε συμμετάσχει ως ομιλητής στα Χανιά στην βιβλιοπαρουσίαση του βιβλίου της ΟΑΚ «Πολίτης, Πολιτισμός, Πολιτική», ενώ ως φίλος του Ιδρύματος συμμετείχε σε Συνέδρια. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ορθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης εκφράζει τη βαθύτατη θλίψη του για την απώλεια του αγαπητού Προέδρου και εκφράζει τα θερμά Συλλυπητήρια στην οικογένεια του εκλιπόντος.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ (1949 - 05 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2025)

Με ιδιαίτερη συγκίνηση πληροφορηθήκαμε την αναγγελία εκδημίας του Νίκου Παπαδάκη (Παπαδή), Γενικού Διευθυντή του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος», συνοδοιπόρος του μακαριστού Μητροπολίτη Κισάμου και Σελίνου κυρού Ειρηναίου (Γαλανακή). Ταυτίστηκε με την ανάδειξη της ζωής και του έργου αλλά και της κληρονομιάς του Ελευθερίου Βενιζέλου, μέσα από το Μουσείο Οικία του Ελευθερίου Βενιζέλου, τα συγγράμματα και τις εκδηλώσεις, ενώ άφησε ανεξίτηλο αποτύπωμα στον πολιτιστικό χώρο διεθνώς αναγνωρισμένο.

Υπήρξε φίλος του Ιδρύματος και συμμετείχε ενεργά σε εκδηλώσεις του. Για την σπουδαία αυτή προσωπικότητα, το Διοικητικό Συμβούλιο της Ορθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης εξέδωσε σχετικό Ψήφισμα.

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ π. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΟΝΤΙΚΑΚΗΣ (1935 - 17 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2025)

Με βαθιά θλίψη αποχαιρετούμε τον μακαριστό Αρχιμανδρίτη π. Βασίλειο (Γοντικάκη), Προηγούμενο της Ιεράς Πατριαρχικής και Σταυροπηγιακής Μονής Ιβήρων του Αγίου Όρους.

Με πάθος για τη ζωή και περήφανος για την κρητική καταγωγή του, γοητευμένος από τη ρωσική διασπορά από πνευματική και αισθητική άποψη, ο π. Βασίλειος αποδείχθηκε πρωταρχική δύναμη στην αποκατάσταση του μοναχισμού στο Άγιο Όρος και εξέχουσα προσωπικότητα στην ανανέωση της θεολογίας στον ορθόδοξο κόσμο τις τελευταίες δεκαετίες.

Βαθιά πνευματικός με χαρισματικό λόγο, υπήρξε ένας από τους πολυγραφότερους εκπροσώπους του ορθόδοξου μοναχισμού.

Ως φίλος του Ιδρύματος, επισκέφθηκε πολλές φορές την Ακαδημία και πήρε μέρος σε Ιερατικές Συνάξεις και Συνέδρια, καθώς και παγκρήτια μαθητικά Συνέδρια μεταφέροντας στη σύγχρονη πραγματικότητα τον λόγο του Θεού.

ΖΑΧΑΡΕΝΙΑ ΣΗΜΑΝΤΗΡΑΚΗ (1951 - 19 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2025)

Με θλίψη αποχαιρετήσαμε την Ζαχαρένια Σημανθηράκη, Ερευνήτρια, Ιστορικό, Πρόεδρο της Ένωσης Πνευματικών Δημιουργών Νομού Χανίων, Προϊσταμένη του Ιστορικού Αρχείου Κρήτης και Επιμελήτρια του επιτυχημένου Περιοδικού «Εν Χανίοις». Η εκλιπούσα είχε συμμετάσχει σε πλήθος συνεδριακών δράσεων της ΟΑΚ, ως συμμετέχουσα, αλλά κυρίως ως Ομιλήτρια για ιστορικά θέματα Ιστορίας της Κρήτης.

Ευχόμεθα να τους αναπαύσει ο Κύριος και εκφράζουμε και από τη θέση αυτή θερμά συλλυπητήρια στους οικείους τους.

Εκδηλώσεις στο Ευρωμεσογειακό Κέντρο Νεότητας, Παράρτημα της Ορθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης (Νωπήγεια)

3.8 Μία ξεχωριστή μουσική βραδιά προσέφεραν ο Στέλιος Διονυσίου και ο Νίκος Φαραγγιτάκης σε ένα πολυπληθή μουσικό κοινό των Χανίων και της ευρύτερης περιοχής.

[αφορμές]

Ο Στέλιος Διονυσίου στο Πέτρινο Θέατρο Νωπηγείων

Σημαντικό γεγονός η παρουσία του λαϊκού μας ερμηνευτή, στις αρχές του Αυγούστου: Σημαντικό! Δεν ήταν μόνος του! Μαζί του ο θύκος μας ένας ερμηνευτής της περιφέρειας, από κόνια συντηράει και φίλοι στην Αθήνα, με τον Στέλιο, ο Νίκος ο Φαραγγιτάκης. Και οι δυο τους μοιράστηκαν τη σκηνή, το χειροκρότημα και τη διασκέδαση του κόσμου. Σημιά ο Νίκος έδωσε έμφαση στην παρουσία που αποθέωσε τον Στέλιο, λέγοντας ότι έβαλε κι εκείνος ένα λιθαράκι στη μεγάλη επιτυχία της βραδιάς. Και η δική μου εμφάνιση θα δοθεί στον βλαστό του μεγάλου Σπράτου Διονυσίου, και στον Νίκο θα επανέλθω. Ο κορυφαίος για πολλούς, εμμέγας λαϊκός τραγουδιστής μετά τον Καζαντζάκη, άφησε μονοπάτι βαθύ για δεκαετίες, με τα 9/8 κορίως, να γράφουν παραμύθια στα φύλλα της καρδιάς των Ελλήνων. Ο μεγάλος Σπράτος με το θείο δώρο που του 'δωσε ο Θεός και η Μαίρα, ποίκισε και τα τρία παλληκάρια του. Και τα τρία! Τον Άγγελο, τον Στέλιο και τον Διαμαντή. Όλα πήραν την αυθεντικότητα, τη μελωδικότητα, την καρδιά που πάλλεται και συγκινείται στην αρμονία τους κι ακολούθως τα δικά τους μονοπάτια στους ωραίους ήχους που τους πρόσφεραν αφειδώς, ο πατέρας τους, ελιά πρωτίστως μουσικοί συνθέτες και ωραίοι στιχογραφί. Ενδιαφέροντα και τα τρία παιδιά (κατά δυστυχώς από το κορίτσι, που το έλασαν με τόση θλίψη). Και τα τρία μου ορέσων απευθυνόμενα στην ευσέπεια των απάκλων, αλλά να σας πω και κάτι: Πιο πολύ μου αρέσει ο Στέλιος για να μιλάει πω πω στην φωνή του μου ερέσει πιο πολύ κι από του πατέρα του! Όταν ερμηνεύει, στα μέσα της λέξης, έχει την αίσθηση πως ένα εγχόρδο όργανο της Ανατολής «παρεσφράζει» γλυκά επρόσκληση! Αλλά πολιτική, σάβ, κερνιάει, ότι νομίζετε. Αξίζει νομίζω να θυμίσω καμιά δεκαριά τουλάχιστον από τους θεοστούς που μας άφησε ο πατέρας του. Ο Στέλιος τα είχε βιβλιασμένα! Εκτός από το «Βρέχει φωτιά στη στράτα μου» του αποθέωσε και στο σινεμά των Πλάσσα Παπαδόπουλου, ποιος ξανά τον «Ξένο», τον «Παλιαντζή», «Βρήκα την πόρτα σου κλειστή», τον «Σουλνικίο», «Τα πήρες όλα κι έφυγες», «Λέγε με παλιόπαιδο», «Αφιλότιμο!», «Να είχα το κουράγιο», «Και τότε μόνος». Τελευταίο άφησε ένα έργο ερωτικό στίχο της αγαπημένης μου Μαριαννίνας Κριεζή, «Ένα λεπτό περπιτερά, βουλιάζει στα βαθιά νερά, το τελευταίο μου το πλοίο...». Μια λαϊκή δημιουργός, τόσο ευαίσθητη, μολήτρια του Χατζηδάκι και συνεργάτις σενάρι της Λένας Πλάτωνος και της Αρλέτας, αλλά και φοκά της Αιλιπούπολης, έγραψε ένα ελαίο «λαϊκό τροπάριο», ότι σε εννέα όδοα αλλά σε διασημένο δρόμο, να στολίζει με του γιαιλού μαργαριτάρια το γιορτανί των λέξεων... Τέλος όμως με τον Σπράτο και τον Στέλιο. Δεν θέλω επί ουδενί να... «αδικήσω» και τον Νίκο, που ανέβηκαν μαζί στη σκηνή και τους κατακρίσκωτος το κατόχη στο πέτρινο. Ο Νίκος ο Φαραγγιτάκης απέδωσε (ας μην το ξεχνάμε πριν από δύο χρόνια), στην πλατεία μας, με ολόκληρο πρόγραμμα 30 περίπου τραγουδιών! Τα έβγαλε όλα μόνος του, με τους μουσικούς του, συγκροτημένος και ευαίσθητος, σε απόλυτη επαφή με τα αισθήματα λόγου και μελωδίας. Στάθηκε πολύ ωραία στο πρόγραμμα «Μουσικά Ανταμώματα» δώρο του Δήμου κι έμειναν όλοι ευχαριστημένοι. Κι ο Γ. ο Χαχλάκης, κι ο Γ. ο Μακράκης, υπεύθυνοι Πολιτισμού. Αφού ο κόσμος δωρεάν απόλαυσε μια σειρά τραγουδιών, με αυθεντικότητα και ενδιαφέρον, γιατί ο Νίκος τα επιλέγει προσεκτικά και με αγάπη, αλλά και καταφέρνει να τα εμβολιάζει και με λαϊκά έντεκα στοιχεία, που ανεβάζουν το αποτέλεσμα κατακόρυφα. Θέλω όμως και ν' αναφέρω κάτι που είδα τυχαία πρόσφατα! Τη φιλοξενία του Νίκου στην εκπομπή «Στην υγεία μας βρε παιδιά» του Σπύρου Παπαδόπουλου, και με τον χειροποίητο αγάπης του Γιώργου Παρταλάκη. Σημειώτρια σε όλους και να 'ναι πάντα καλά.

5.8 Με απλότητα και ιερή ευλάβεια τελέστηκε και φέτος ο Μέγας Πανηγυρικός Εσπερινός με την ευκαιρία της εορτής της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, στον ομώνυμο Ιερό Ναό στο Ευρω-μεσογειακό Κέντρο Νεότητας, Παράρτημα της Ορθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης (Νωπήγεια).

Την Ακολουθία του Εσπερινού τέλεσε ο Πανοσιολ. Αρχιμ. π. **Χρύσανθος** (Τσαχάκης), συλλειτουργούντος του π. **Ιωάννη Ψαράκη** και του π. **Κωνσταντίνου Νταουντάκη**. Ο Δρ **Κωνσταντίνος Ζορμπάς**, Γενικός Διευθυντής της ΟΑΚ, αναφέρθηκε «στο Φως που δίνει ζωή και στο Φως που σκοτώνει» καθώς φέτος συμπληρώνονται 80 χρόνια από τη ρίψη της πρώτης ατομικής βόμβας στην Χιροσίμα (6 Αυγούστου 1945). Στο τέλος, ακολούθησε η ευλογία των καρπών της γης, ενώ προσφέρθηκε παραδοσιακό κέρασμα.

Την επομένη τελέστηκε θεία Λειτουργία, στο Κοιμητήριο της εορτάζουσας παλαιάς Μονής Γωνιάς στο Καβούσι (Βλ. *Χανιώτικα Νέα*, Εορτή της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, 05.08.2025, σ. 28).

11.8 Θεατρική παράσταση για παιδιά, με τίτλο: «*Ο Καραγκιόζης και η μικρή γοργόνα*», από το Θέατρο Σκιών Αθηνάσιου.

30.8 Θεατρική παράσταση για παιδιά, με τίτλο: «*Ο Καραγκιόζης και ο Ταρζάν στη Φωλιά του Γορίλα*», από το Θέατρο Σκιών Μιχάλη Καντήλworu.

3.9 Η Ένωση Πολιτιστικών Φορέων Επαρχίας Κισάμου (Ε.ΠΟ.Φ.Ε.Κ.) συνδιοργάνωσε με τον Δήμο Πλατανιά και τον Δήμο Κισάμου και σε συνεργασία με την Ιερά Μητρόπολη Κισάμου και Σελίνου και την Ορθόδοξο Ακαδημία Κρήτης, συναυλία με τίτλο: «*Μουσικοχορευτικοί δρόμοι της Κισάμου. Ταξιδεύοντας στους ήχους και τα ζάλα της Κισάμου*», αφιερωμένη στα εκατό (100) χρόνια από την γέννηση του Μίκη Θεοδωράκη, ενώ πλήθος κόσμου κατέκλησε το Πέτρινο Θέατρο.

Στο ριζίτικο τραγούδι συμμετείχαν, η Ομάδα Ριζιτικού Τραγουδιού Πλατάνου υπό την αιγίδα του Δημιουργικού και Εξωραϊστικού Συλλόγου Κατοίκων Πλατάνου «Η Ενότητα» και ο Σύλλογος Ριζιτών «Η Κίσσας».

Την μουσική βραδιά πλαισίωσαν με την μουσική τους οι Α-ναγνωστάκης Δημήτρης, Λουφαρδάκης Μιχάλης, Μαρινάκης Αντώνης, Σκαράκης Στρατής, Χορευτάκης Ηλίας με τα συγκροτήματά τους, ενώ τους συνόδευσαν χορευτικά, ο Αθλητικός Χορευτικός Σύλλογος «Οι Πελασγοί», η Ομάδα Χορού του Πολιτιστικού Συλλόγου Λουσακιών και ο Σύλλογος Κρητικών Χορών «Η Κίσσας».

Με φιλική παρουσία συμμετείχαν τα «Μουσικά Φυντάνια» (Νέοι μουσικοί της Κισάμου) και ο Βλαστάκης Χαρίλαος στο λαούτο, ο οποίος ερμήνευσε τον Αρμενοχωριανό συρτό –Κρητικό Συρτάκι, του οποίου η σύνθεση και πρώτη ερμηνεία ανήκει στον Γιώργη Κουτσουρέλη.

Χορηγός επικοινωνίας ήταν η ΕΡΤ3 και η ΕΡΤ ΧΑΝΙΩΝ. Χρυσός χορηγός ήταν οι Κρητικές Ημερήσιες Κρουαζιέρες - Cretan Daily Cruises. Αργυρός χορηγός ήταν ο Βοτανικός Κήπος Κρήτης. Χάλκινοι χορηγοί ήταν η Ένωση Ξενοδόχων Νομού Χανίων και το Ε-στιατόριο Πυξίδα.

5.9 Συναυλία κλασικής μουσικής συνοδευόμενη από βιολί, πιάνο και βιολοντσέλο, από Γερμανούς μουσικούς οι οποίοι ζουν στην περιοχή.

Εκπαιδευτικά Προγράμματα για την Πρωτοβάθμια και την Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Η Ορθόδοξος Ακαδημία Κρήτης (ΟΑΚ) στο πλαίσιο συνεργασίας και στήριξης της Εκπαιδευτικής Κοινότητας, ενημερώνει ότι κατά την τρέχουσα σχολική χρονιά (2025-2026) θα πραγματοποιήσει σειρά Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων που έχουν σχεδιαστεί ειδικά για τους μαθητές της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Τα Προγράμματα αυτά έχουν δημιουργηθεί για τις ανάγκες της σχολικής κοινότητας με σκοπό την ανάπτυξη της ενιαίας ψυχοσωματικής προσωπικότητας των μαθητών, μέσα από την ολιστική προσέγγιση της γνώσης, την καλλιέργεια της οικολογικής συνείδησης των παιδιών, αλλά και με αφορμή επετειακές ημερομηνίες ως ευκαιρία γνωριμίας με την πολιτιστική παράδοση της Κρήτης.

Για περισσότερες πληροφορίες και για τα Προγράμματα μπορείτε να επισκεφθείτε την Ιστοσελίδα του Ιδρύματος στην παρακάτω διαδικτυακή διεύθυνση <https://www.oac.gr/el/draseis/ekpaideftika-programmata/ekpaideftika-programmata-2025-2026-p776.html>.

Απονομή Διδακτορικού Διπλώματος στον Αντώνιο Καλογεράκη, Επιστημονικό Συνεργάτη της ΟΑΚ

Απονεμήθηκε στον Αντώνιο Καλογεράκη, Επιστημονικό Συνεργάτη της Ορθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης (ΟΑΚ) και Υπεύθυνο του Ινστιτούτου Θεολογίας και Οικολογίας – Παράρτημα της ΟΑΚ, ο τίτλος του Διδάκτορος από το Πανεπιστήμιο του Lancaster (Ηνωμένο Βασίλειο), συνεχίζοντας τα ακαδημαϊκά του επιτεύγματα μετά το Μεταπτυχιακό του με υποτροφία από το Πανεπιστήμιο του Calgary (Καναδά) και το Πτυχίο του με Άριστα από το Πολυτεχνείο Κρήτης. Η πρωτότυπη διδακτορική διατριβή του κ. Καλογεράκη, με τίτλο: «*Life cycle sustainability assessment of local renewable energy systems using fuzzy logic*», αποτελεί μια πρωτοποριακή συμβολή στη διεθνή διεπιστημονική μελέτη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, συνδυάζοντας περιβαλλοντική, κοινωνική, οικονομική και ηθική διάσταση. Η μελέτη κατέληξε στην ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου πλαισίου αξιολόγησης της βιωσιμότητας αποκεντρωμένων συστημάτων ενέργειας, το οποίο συνδυάζει: α) τη διαμόρφωση ρεαλιστικών σεναρίων, β) την περιβαλλοντική και κοινωνικοοικονομική ανάλυση κύκλου ζωής και γ) τη χρήση *fuzzy logic* για μια συνολική αποτίμηση βιωσιμότητας.

Η καινοτομία της έρευνας επικεντρώνεται στο μοντέλο *iCumbRIA*, που αναπτύχθηκε ειδικά στο πλαίσιο της διατριβής και το οποίο ενσωματώνει πραγματικά δεδομένα, επιτρέποντας τον συνδυασμό *LCSA* και *fuzzy logic*. Ο διεπιστημονικός χαρακτήρας και η πρωτοποριακή μεθοδολογία του μοντέλου το καθιστούν εργαλείο καίριας σημασίας για τη λήψη αποφάσεων σε επίπεδο ηθικής θεώρησης, πολιτικής ανάλυσης και διεθνούς διπλωματικού διαλόγου σχετικά με τα θέματα περιβάλλοντος και αειφορίας. Σημειωτέον, ότι για τη διδακτορική του διατριβή ο κ. Καλογεράκης έλαβε υποτροφία από το *Energy Coast Campus Project (ECCP)* του Ηνωμένου Βασιλείου και έχει προσκληθεί να συμμετέχει ως κεντρικός ομιλητής σε διεθνή Συνέδρια για να παρουσιάσει την έρευνά του. Συγχαρητήρια για την επιτυχία αυτή που αντανακλά στον ίδιο και το Ίδρυμα.

Χρυσόστομος Σταμούλης (2 Αυγούστου 1964 - 18 Αυγούστου 2025)

Αιφνιδιασμός και οδύνη πλημμύρισαν την καρδιά μας από την εις Κύριον εκδημία του Καθηγητή της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ, έναν από τους πλέον σημαντικούς εκφραστές της σύγχρονης θεολογικής επιστήμης με πολύπλευρο έργο. Ο αείμνηστος Καθηγητής είχε διατελέσει Κοσμήτορας της Θεολογικής Σχολής αλλά και Διευθυντής του Διεθνούς Παρατηρητηρίου Θρησκευτικού Φονταμενταλισμού, υπήρξε φίλος του Ιδρύματος και είχε συμμετάσχει σε Συνέδρια ως ομιλητής αλλά και ως ακροατής. Ακολουθεί κείμενο αφιερωμένο στη μνήμη του αείμνηστου Χρυσόστομου (Μάκη).

Mind The Gap

_ Λοχία, επέστρεψες από την Ύδρα; Διάβασα τις αγωνίες σου στα Κοινωνικά Δίκτυα. Να προσέχεις γιατί έχει γεμίσει ο κόσμος από gap (=κενό)!

Χαμογέλασε και μου είπε: _ Γί' αυτό πρέπει να προσέχουμε και να ξαναγεφυρώσουμε τα κενά του κόσμου....

Κάτι τέτοια μου έλεγες πριν από κάποιες ώρες. Και σήμερα δεν πιστεύω ακόμη ότι δεν θα ακούσω ποτέ την φωνή σου... Ανάμεσα στη μουσική, τη μελέτη και την καθημερινότητά μας πάντα ξεκλέβαμε λίγο χρόνο για μία καλημέρα που δεν τελείωνε ποτέ και κρατούσε ώρες κατειλημμένο το κινητό μας.

Πάντα σου έλεγα ότι αυτό το τελευταίο βιβλίο σου με τον ευρηματικό τίτλο «Mind the Gap» δεν μου κάθισε πολύ καλά. Όμως ο ενθουσιασμός σου, η επιτυχία των παρουσιάσεων, οι δημιουργικές συζητήσεις, οι μουσικές αναζητήσεις, η αισθητική της Φιλοκαλίας, η Θεολογία και η Τέχνη ήταν μία συνεχή αναζήτηση ενός θεολόγου που δεν κρυβόταν πίσω από τη θεολογία, αλλά την πρόβαλλε παντού και πάντα ως απάντηση στα σύγχρονα κενά της εποχής μας.

Ο Χρυσόστομος Σταμούλης, πρώην Κοσμήτορας της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ και Καθηγητής Δογματικής Θεολογίας, με πολλές περγαμινές, ο αγαπητός μου Λοχίας, επιχείρησε να καλύψει το «κενό» του φόβου του σύγχρονου κόσμου. Με βοήθησε να κατανοήσω ότι οι διαφορετικές μορφές τέχνης εμπεριέχουν μέσα τους την αλήθεια της ζωής. Η ποίηση, ο κινηματογράφος, το θέατρο, η ζωγραφική διαφέρουν επειδή η αλήθεια ενός συναισθήματος, μιας κατάστασης ή εσωτερικής εμπειρίας, μπορεί να απαιτεί μια συγκεκριμένη ή πολλαπλές μορφές έκφρασης. Ακόμη και για το κενό ανάμεσα στη ζωή και το θάνατο υποστήριξε ότι, αφού η σωτηρία διά του θανάτου και της Ανάστασης του Σαρκωθέντος Θεού αποτελεί το μέγιστο παράδοξο, τότε και η Θεολογία οφείλει να είναι συνεχώς ανοικτή στο θαύμα, την έκπληξη, την απορία και – το κυριότερο – στην αλλαγή και στην υπέρβαση της βεβαιότητας.

Δεν υπάρχουν λόγια ουσιαστικά να σου πω. Θα είναι «κενά»! Τα είπες όλα. Είθε αυτός ο «πολιτισμός της σάρκωσης», τον οποίο διακόνησες με τη ψυχή σου, να είναι για μας παρηγοριά, πίστη και ελπίδα ότι θα συναντηθούμε να συνεχίσουμε την κουβέντα που δεν τελειώσαμε... όταν συναντηθούμε.

Αυτό το «Mind the Gap», μου έφερνε στο νου αυτή τη φωνή στο μετρό και την απομάκρυνση! Το συνδέω πάντα με ένα προορισμό και όχι με μία επιστροφή.

Πρόσεχε λοιπόν όταν ανοίξει η πόρτα του Παραδείσου. _ Mind the Gap! Δεν έχει άλλο κενό... Καλή αντάμωση!

Δρ Κωνσταντίνος Ζορμπάς

Σχολιάζοντας την επικαιρότητα

Ο αγαπητός και καταξιωμένος Κισαμίτης μουσικός **Αντώνης Μαρτσάκης** γράφει αγωνιωδώς τα παρακάτω στην τοπική Εφημερίδα Νέοι Ορίζοντες (<https://www.neoiorizontes.gr/apagoreysi-kritikis-moysikis-stin-kisamo-sti-geneteira-toy-kritikoy-syrtoy-kai-tis-moysikis/>).

«Την Δευτέρα 18 Αυγούστου 2025 πραγματοποιήθηκε η 49η αναπαράσταση Κρητικού Γάμου στο Καστέλι Κισσάμου Χανίων Κρήτης στην επαρχία και στον τόπο που κατάγομαι και ζω με την οικογένεια μου. Από το 1970 έχει ξεκινήσει το λαογραφικό έθιμο του Γάμου από τους ίδιους τους κατοίκους, από τον τότε Δήμο Κισσάμου και τα επόμενα Χρόνια το ανέλαβε ο Δήμος και ο Σύλλογος Προβολής Κισάμου “Η Γραμπούσα”.

Πλήθος Κισαμιτών και από όλα τα χωριά συμμετείχαν στην γιορτή που πήρε τοπικό χαρακτήρα εορτής της πόλης στα μέσα Αυγούστου. Όλο τα σπίτια στο Καστέλλι στολίζονταν με κουβέρτες, πατανίες, χειράμια, λουλούδια και ό,τι γιορτινό θα μπορούσε να στολιστεί σε έναν παραδοσιακό γάμο. Όλοι έβαζαν τα σαλβάρια τους στόλιζαν τα κτήματα του φόρτωναν προικιά από τα σπίτια τους και συμμετείχαν στο δρώμενο όπως και φέτος.

Οι μουσικοί της Κισάμου έπαιρναν μέρος από την 1η αναπαράσταση του Κρητικού Γάμου, συμμετείχε μάλιστα και ο θρυλικός βιολάτορας Νικόλαος Χάρχαλης με τον Γεώργιο Κουτσουρέλη, τον Κωνσταντίνο Παπαδάκη ή Ναύτη, τον Μιχάλη Κουνέλη και πάρα πολλούς άλλους.

Μετά το πέρας της αναπαράστασης σε κάθε ταβέρνα συνέχιζαν το γλέντι και όσοι παραβρίσκονταν γύριζαν μια μία τις ταβέρνες και γλεντούσαν μέχρι το πρωί.

Από δεκαπέντε χρονών συμμετέχω στη γιορτή της πόλης μου όπως και οι υπόλοιποι συνάδελφοι διασκεδάζουμε τον κόσμο μέχρι το πρωί. Οι αναμνήσεις μου χιλιάδες όλα αυτά τα χρόνια γιατί έρχονται άνθρωποι για το δρώμενο του γάμου από όλη την Κρήτη την Ελλάδα και το εξωτερικό.

Φέτος όμως, μετά από 55 χρόνια, κάτι άλλαξε στον όμορφο τόπο μας, ξαφνικά η γιορτή στην πόλη της μουσικής με τους αμέτρητους μουσικούς και τα περίφημα συρτά της, σόπασε. Με όμορφο και σεμνό τρόπο ζητήθηκε από τις αρχές μετά από καταγγελίες, στις τρεις ζυγίες οργάνων που έπαιζαν στην πόλη μας να διακόψουν καθώς ενοχλούσε η μουσική.

Η στενοχώρια μου μεγάλη για την ηθική αξία του τόπου μου, που με κατάθεση ψυχής προσπαθούμε να διατηρήσουμε τα έθιμα που μας χαρακτηρίζουν σαν περιοχή, την σεμνότητα του Κισαμίτικου συρτού του ιδιαίτερου παιζίματος και τραγουδιού και ξαφνικά από τα σπλάχνα αυτού του τόπου ζητούν ΣΙΩΠΗ.

Τα βιολιά, οι λύρες τα λαγούτα το τραγούδι του Λουσασκιανού, το τσάκισμα στον άσσο έχει αντέξει εδώ και τριακόσια χρόνια στον ίδιο τόπο και αντιλαλεί από τα Παλιά Ρούματα έως το Σφηνάρι. Οι επισκέπτες της Κισάμου αγαπούν την κουλτούρα της και το έδειξαν την Δευτέρα με την συμμετοχή τους. Με ταπεινότητα θα ζητούσα να την αγαπήσουμε ξανά και εμείς.

Με βαθειά εκτίμηση στον τόπο μου και στους ανθρώπους του».

Φωτ. Νικόλαος Χάρχαλης - Αντώνης Κλεινάκης

Αντώνιος Γ. Μαρτσάκης

Όντως υπάρχει αύξηση των φιλοξενουμένων, ξένων και μη στην Κίσαμο, οι οποίοι μάς φέρνουν νέα ήθη. Σχολιάζοντας την προσωπική αγωνία του εκλεκτού Κισαμίτη μουσικού, αναρωτιέμαι μήπως τελικά οι φιλοξενούμενοι στον τόπο μας, αλλά και οι ντόπιοι, δεν ζητούν να σιωπήσουμε, αλλά να φωνάξουμε; Να φωνάξουμε ότι αρνούμαστε να τραγουδήσουμε όταν βλέπουμε μπροστά μας ανήλικα παιδιά να καταναλώνουν αλκοόλ... Όταν δεν χορεύουν σωστά... Όταν η οχλαγωγία και η μέθη έχει αντικαταστήσει τη χαρά και την επικοινωνία και τη σχέση... Τί θα κάνουμε του χρόνου και τα χρόνια που έρχονται, όταν δίπλα μας (στο Καστέλι) θα υπάρχει ένα δεύτερο μεγάλο χωριό και δικαίως οι φιλοξενούμενοι θα επιθυμούν την ησυχία τους; Μήπως εμείς τελικά καταπατούμε την παράδοσή μας και ως πολίτες αδυνατούμε να οικοδομήσουμε την πόλη και να παράξουμε πολιτισμό;

Χωρίς παράδοση δεν έχεις ιστορία, δεν έχεις εμπειρία, δεν έχεις σημείο αναφοράς. Αν δεν έχεις πολιτισμό, δεν γνωρίζεις, ποιο μονοπάτι να επιλέξεις. Και εμείς ως λαός και ως έθνος, επειδή είμαστε σταγόνα στον Ωκεανό, αν η ιστορική μνήμη -ως παράδοση και ως πολιτισμός - δεν αποτελεί την πυξίδα και το φως που μελλοντικά θα μας φωτίσει και θα μας οδηγήσει στο σωστό μονοπάτι, όσον αφορά στην περιοχή της Κισσάμου, τότε ο αφανισμός μας από το επίγειο στερέωμα δεν θα είναι ούτε ουτοπία, ούτε φαντασία, ούτε φαντασίωση!

Αναδημοσιεύουμε την συνέντευξη του Δρ Κωνσταντίνου Ζορμπά, Γενικού Διευθυντή της ΟΑΚ, στην Εφημερίδα «Εθνικός Κήρυξ», Νέα Υόρκη, ΗΠΑ.

ΒΟΣΤΩΝΗ. Ο Γενικός Διευθυντής της Ορθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης Δρ Κωνσταντίνος Ζορμπάς, εκ των πλέον λογίων θεολόγων και κοινωνιολόγων της εποχής μας, με συνέντευξή του στον «Ε.Κ.» μίλησε για το μοναδικό στο είδος του ίδρυμα στην Ελλάδα, αλλά και ευρύτερα. Αναφέρθηκε ακόμα στη Θεολογία, την Τεχνητή Νοημοσύνη και την Εκκλησία, ενώ έπλεξε το εγκώμιο της Ομογένειας της Αμερικής.

Η συνέντευξη έχει ως εξής:
«Εθνικός Κήρυκας»: Τι ακριβώς είναι η Ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης; Πότε ιδρύθηκε; Από ποιον ή ποιους και ποια η αποστολή της;

Κώστας Ζορμπάς: Κατ' αρχάς να συγχαρούμε θερμά για την προσφορά του «Εθνικού Κήρυκα» και την προβολή σημαντικών επίκαιρων θεμάτων, αλλά και να ευχαριστήσουμε για την τιμητική πρόταση να προβάλλετε το έργο της Ορθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης (ΟΑΚ). Η ΟΑΚ ιδρύθηκε το 1968 από τον μακαριστό Μητροπολίτη Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίο Γαλανάκη και τον επί σειρά ετών πρώτο Γενικό Διευθυντή Δρα Αλέξανδρο Παπαδερό. Από την έδρα της στο Κολυμπάρι Χανίων λειτουργεί ως χώρος διαλόγου μεταξύ Εκκλησίας και Επιστήμης, Πολιτισμού, Πολιτικής και Κοινωνίας, οργανώνοντας διεθνή συνέδρια, σεμινάρια, εκδόσεις και εκπαιδευτικά προγράμματα, ενώ το 2019 αναγνωρίστηκε επίσημα ως Ερευνητικό Κέντρο από το υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού. Με συνεργασίες που εκτείνονται από την Ευρώπη και την Αμερική έως την ακαδημαϊκή και μη κοινότητα της Ελλάδας, η ΟΑΚ αποτελεί σημείο αναφοράς για την Ορθοδοξία αλλά και για την Οικουμένη, προάγοντας τον διάλογο, την ειρήνη και την κατανόηση ανάμεσα στους λαούς και τις θρησκείες.

«Ε.Κ.»: Πού ανήκει θεσμικά; Πώς διοικείται; Τι περιλαμβάνουν οι εγκαταστάσεις της και πώς συντηρείται οικονομικά;

Κ. Ζορμπάς: Είναι ένα Κοινοφελές Ίδρυμα, το οποίο τελεί σε κανονική εξάρτηση από την Ιερά Μητρόπολη Κισάμου και Σελίνου και υπό την πνευματική προστασία του Οικουμενικού Πατριάρχου. Ως βασική αποστολή της είναι η διαλογική μαρτυρία και η λειτουργική διακονία της Ορθοδοξίας στην Κρήτη, την Ελλάδα και το Εθνος ευρύτερα. Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι δεκαμελές -από εξέχουσες προσωπικότητες- με πρόεδρο τον εκάστοτε Μητροπολίτη της περιοχής (νυν Μητροπολίτη Κι-

σάμου και Σελίνου κ. Αμφιλόχιο). Οι εγκαταστάσεις της περιλαμβάνουν σύγχρονους εξοπλισμένους συνεδριακούς χώρους (μέχρι 1.000 ατόμων), βιβλιοθήκη (με την οικονομική υποστήριξη από τον Αμερικανό συγγραφέα Robert Fulghum), Μουσείο Βοτάνων (με τη δωρεά του μεγάλου Γάλλου βοτανολόγου Jacques Zaffran), ξενώνες, εκθεσιακούς χώρους, αίθουσες σεμιναρίων και χώρους εστίασης,

προσφέροντας τις υποδομές ενός σύγχρονου διεθνούς συνεδριακού κέντρου διαλόγου στην Κρήτη. Οικονομικά συντηρείται από τα έσοδα των συνεδρίων και των φιλοξενιών της, καθώς και από δωρεές, χορηγίες και ευρωπαϊκά ή εθνικά ερευνητικά προγράμματα, διατηρώντας έτσι την αυτονομία και τη βιωσιμότητά της. Ευχαριστούμε το υπουργείο Παιδείας και τον κ. Γεώργιο Κаланτζή, γενικό γραμματέα Θρησκευμάτων του υπουργείου Παιδείας για την ευγενική οικονομική στήριξη, η οποία μας επιτρέπει να στηρίζουμε ποικίλα τοπικά και διεθνή εκπαιδευτικά σεμινάρια και όχι μόνον.

«Ε.Κ.»: Θα μας λέγατε μερικές από τις πλέον κορυφαίες εκδηλώσεις και δραστηριότητές της;

Κ. Ζορμπάς: Η Ακαδημία αρχίζει τη λειτουργία της με βασικό πυλώνα τον διάλογο, τον Οκτώβριο του 1968. Το θαύμα είναι ότι μπορεί και επιβιώνει σε μια περίοδο του μονολόγου, την περίοδο της δικτατορίας. Αυτό από μία ιστορική άποψη είναι το κορυφαίο γεγονός στην ιστορία της. Είναι δύσκολο να μιλάς για ισοτιμία, δημοκρατία, ελευθερία. Αλλά και η έρευνα των «οικονομικών, κοινωνικών και άλλων προβλημάτων», όπως αναφέρεται στο Καταστατικό του Ιδρύματος, αποτελούσε μια καινοτομία για την εποχή. Εκείνη ακριβώς την περίοδο πραγματοποιείται το Διεθνές Συνέδριο του Μίκη Θεοδωράκη (γιορτάζουμε φέτος τα 100 χρόνια από τη γέννησή του), τον Φρανσουά Μιτερράν και άλλες προσωπικότητες της Ελλάδος και του εξωτερικού, με θέμα «Σοσιαλισμός και Πολιτισμός» (1977). Και φυσικά είναι πολύ δύσκολο να

μιλάς τότε για «πολιτιστική επανάσταση» (Μίκης Θεοδωράκης) και «επανάσταση των συνειδήσεων» (Ειρηναίος Γαλανάκης).

Ανάμεσα στις κορυφαίες εκδηλώσεις της ΟΑΚ ξεχωρίζει η διεξαγωγή της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθοδόξου Εκκλησίας τον Ιούνιο του 2016, ενός ιστορικού εκκλησιαστικού γεγονότος για ολόκληρη την Ορθοδοξία, καρπός πολυετούς προσπάθειας και προσευχής του νυν Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου Α'.

«Ε.Κ.»: Πώς τη θεωρούν οι Κρήτες και η τοπική Εκκλησία της Κρήτης;

Κ. Ζορμπάς: Οι απανταχού Κρήτες θα έλεγα αγάπησαν από την αρχή το Ίδρυμα. Ολως ιδιαιτέρως η ΟΑΚ χαιρεί μεγάλης εκτίμησης τόσο από την τοπική Εκκλησία όσο και από την κοινωνία της Κρήτης, καθώς θεωρείται πνευματικός και πολιτιστικός φάρος με διεθνή ακτινοβολία.

«Ε.Κ.»: Έχει πρόταση η Ορθόδοξη Θεολογία σήμερα στην εποχή της Τεχνητής Νοημοσύνης και ποια νομίζετε πως είναι;

Κ. Ζορμπάς: Η Ορθόδοξη Θεολογία έχει προχωρήσει αρκετά στην έρευνά της. Τα κείμενα της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθοδόξου Εκκλησίας αποτελούν οδοδείκτες για την Εκκλησία. Το σημαντικό κείμενο «Υπέρ της του κόσμου ζωής» είναι κι αυτό καρπός συλλογικής θεολογικής προσπάθειας. Στην Αμερική υπάρχουν σημαντικές θεολογικές δράσεις και μελέτες σε δύσκολα προβλήματα της εποχής μας. Η Τέταρτη Βιομηχανική Επανάσταση με έμφαση στις Νέες Τεχνολογίες και την Τεχνητή Νοημοσύνη είναι μία πρόσκληση και πρόκληση για τη Θεολογία. Η πρόταση της Ορθόδοξης Θεολογίας και η προσωπική εμπειρία μας στο διάλογο μεταξύ Επιστήμης και Πίστης, πρέπει να υπενθυμίζει ότι η αξία και η ταυτότητα του ανθρώπου δεν εξαντλούνται σε υπολογιστικές δυνατότητες ή σε τεχνολογικά επιτεύγματα, αλλά θεμελιώνονται στο γεγονός ότι ο άνθρωπος είναι πρόσωπο, πλασμένος «κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσιν» του Θεού.

«Ε.Κ.»: Νομίζετε πως υπάρχει ανάγκη σήμερα να αρχίσουμε να υπονιαζόμαστε τουλάχιστον γι' αυτό που είναι Εκκλησία, από αυτό που δεν είναι;

Κ. Ζορμπάς: Το πρόβλημα είναι πολύ μεγαλύτερο... Πρέπει να αρχίσουμε από την αρχή για να κατανοήσουμε την έννοια της «Εκκλησίας», δηλαδή το τι πραγματικά είναι και τι δεν είναι. Ζούμε σε μια εποχή όπου οι έννοιες συχνά σχετίζονται ή ταυτίζονται με θεσμούς, ιδεολογίες και κοινωνικές δομές. Η Εκκλησία, στην Ορθόδοξη εμπειρία, δεν είναι απλώς μια θρησκευτική οργάνωση ή ένας χώρος ηθικών κανόνων, ένα κόμμα, κίνημα ή ακτιβιστική οικολογική οργάνωση. Χωρίς αυτή τη διάκρι-

ση, υπάρχει ο κίνδυνος να συγχέουμε την Εκκλησία με ανθρώπινες εξουσίες, συμφέροντα ή εξωτερικές μορφές, χάνοντας το κέντρο της, που είναι η εν Χριστώ ζωή και η προοπτική της σωτηρίας του ανθρώπου.

«Ε.Κ.»: Έχετε γνώμη για το φαινόμενο του Γεροντισμού, της Προφητολαγνείας και των ρασοφορεμένων γκουρού;

Κ. Ζορμπάς: Δεν το γνωρίζω, αλλά και δεν το χρειαζόμαστε. Το φαινόμενο του Γεροντισμού, όπως εξελίχθηκε, πράγματι αποτελεί μια σοβαρή εκτροπή από την αυθεντική εκκλησιαστική εμπειρία. Στην Ορθόδοξη Παράδοση ο Γέροντας ή ο Πνευματικός μας δεν είναι ένας «χαρismaticός γκουρού», αλλά μάρτυρας της αλήθειας του Χριστού, συνοδοιπόρος στην πορεία του ανθρώπου προς τη σωτηρία και διάκονος της ελευθερίας του προσώπου. Σαφώς και υφίσταται το διορατικό χάρισμα στην Ορθοδοξία, αλλά «εν τη Εκκλησία». Όταν το ταλέντο που γίνεται χάρισμα, σύμφωνα με την παραβολή των ταλάντων (Λκ., 19: 11-27), δεν αποτελεί προσωπική προβολή, με αποτέλεσμα ο πιστός να βλέπει τον Γέροντα ως «μέντι-σιν», τότε δεν μπορούμε να αποτελούμε εκκλησιαστική κοινότητα, διότι μετατρέπεται σε αντικείμενο διαβολής. Όταν η υπακοή μετατρέπεται σε τυφλή υποταγή, όταν οι «προφητείες» γίνονται αντικείμενο εντυπωσιασμού ή φόβου, τότε παραμορφώνεται τόσο η έννοια της πνευματικής καθοδήγησης όσο και η ουσία του μοναχισμού, που είναι η αγάπη και η κοινωνία με τον Θεό.

«Ε.Κ.»: Τι πιστεύετε για την Ομογένεια της Αμερικής;

Κ. Ζορμπάς: Πιστεύουμε στον διττό ρόλο της Ομογένειας και του Ελληνισμού. Πρώτον, για τη διατήρηση της ελληνικής παράδοσης και της πίστης μέσα σε δύσκολα περιβάλλοντα και δεύτερον, την άσκηση της κριτικής στα κακώς κείμενα εντός της Ελλάδας. Η Ομογένεια της Αμερικής αποτελεί ένα πολύτιμο και ανα αντικατάστατο κομμάτι του ευρύτερου Ελληνισμού και της Ορθόδοξης παράδοσης. Η ταυτότητά μας μπορεί να διατηρείται και να ανθίζει ακόμα και σε ξένο τόπο, όταν ριζώνει σε αξίες, πίστη και παράδοση. Η Ομογένεια της Αμερικής είναι μια «γέφυρα» ανάμεσα στην Ελλάδα και τον κόσμο, αλλά και μια μαρτυρία ότι ο Ελληνισμός δεν περιορίζεται σε σύνορα, αλλά είναι τρόπος ύπαρξης που τρέφεται από την κοινότητα, τη γλώσσα, την παιδεία και την εκκλησιαστική ζωή. Ταυτόχρονα, η δική σας δημιουργικότητα, η συμβολή σας στην κοινωνία των ΗΠΑ και η αγάπη σας για την πατρίδα, μάς υπενθυμίζουν ότι η Ομογένεια δεν είναι μόνο μνήμη αλλά και ελπίδα, δεν είναι μόνο νοσταλγία αλλά και δύναμη.

Βοστώνη, 6 Σεπτεμβρίου 2025.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΛΕΥΚΩΜΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

8-29. Θερινό Σχολείο Εκμάθησης της Ελληνικής Γλώσσας. (Αριθμ. 2926).

7-11. Συνέδριο Βιολογίας. (Αριθμ. 2927).

12. Η μουσική του Μίκη Θεοδωράκη ως Πολιτιστική Κληρονομιά. (Αριθμ. 2929).

17-31. Νέα όρια στις Φυσικές Επιστήμες. (Αριθμ. 2930).

4-8. Διεθνές Συνέδριο Πληροφορικής (JCrete). (Αριθμ. 2931).

10-20. Καλοκαιρινό Σχολείο Αγιογραφίας. (Αριθμ. 2933).

15. Πανηγυρικός Εορτασμός της Κοιμήσεως της Θεοτόκου.

2-12. Σεμινάριο Αγιογραφίας. (Αριθμ. 2936).

23-28. Συν φιλοσοφείν (I). (Αριθμ. 2934).

διάλογοι καταλλαγής

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΤΗΝ ΟΑΚ ΣΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ
ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΘΕΙΤΕ ΓΙΑ ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

Orthodox Academy of Crete

Orthodox Academy of Crete

@orth_acad_crete

Orthodox Academy of Crete

www.libraryoac.gr